

TURKIJA, RUMUNIJA, GRAIKIJA, JUGOSLAVIJA STENGSIS LAIKYTI NEUTRALUMO POLITIKOS

Sajungininkų Tikslas Esas Sunaikinti Vokietiją, Kaip Militarinę Jėgą, Ant Visados

Dr. Otto DeMuth, iš Vancouvero, kurs išrado instrumentą, kuris prašina pavojingą operaciją procedūrą gydant jaknas ir kitas kūno dalis. Už tai jis pageriamas paskiriant jį Tarptautinės Chirurgų Kolegijos Generalinio nariu.

LONDONAS, Vasario 5. — Anglijos karo sekretorius (ministeris) Oliver Stanley, pereitą šeštadienį kalbėdamas Newcastle-on-Tyne pareiškė, kad dabar karą sulaukyti jokiū būdu negalima.

Jo manymu, karas turi tęstis iki Vokietija, kaip militarinė jėga, bus galutinai sutriuškinta. Tik tuomet bus galima kalbėti apie taiką.

Jeigu dabar būtų susitaikyta, jis sako, neužilgo būtų vėl karas.

Šią kalbą jis daugiausia taikė generolui Hertzogui, buvusiam Pietų Afrikos premjerui, kurs reikalauja, kad Pietų Afrika atskirai nuo visos imperijos susitaikytų su Vokietija. Kreipdamasis į Hertzogą, Oliver Stanley pareiškė:

“Ar jūs manote, kad laimėjusi Vokietija duotų nugalėtai Britanijai Versalio sutartį? Neteikę imperijos, laivyno ir prekybos, mes būtume maža, perpildyta sala.”

Girdi, angliai iš vokiečių nori tik vieno dalyko: padaryti juos “taikingais ir laimingais taikingos ir laimingos Europos nariais.”

VAKARŲ FRONTE ĮVYKO APSISAUDYMAI

VAKARŲ FRONTAS, Vasario 5. — Vakarų fronte ties Strasbūrgu įvyko patulčių ir artilerijos apsisauddymas, kada vokiečių patulčiai savo netikėtu atsilankymu pasirodė prie francūzų linijos.

Vokiečiai nieko nelaimėję, liko atmušti atgal, tik artilerijos veikimas kiek užtruko ilgiau.

Patirta, kad toje fronto dalyje francūzai savo buvusius sandėlius aliejaus, anglių ir įvairių chemikalų — viso 300,000 tonų perkėlė Francijos gilumon, o vokiečiai tą pajutę atidarė ugnį, norėdami gabenamą žaliavą sunaikinti.

LONDONAS. — Rumunijos ministeriui atsilankius pas Anglijos užsienio reikalų ministerį Halifaxą, buvo įteikta Rumunijos vyriausybei paklausimai, kad ji nušviestų savo santykius su Vokietija.

Tam klausimui nušviesti pateikta du svarbieji klausimai: 1. Ar Rumunija yra pasiryžusi teikti Vokietijai aliejaus daugiau, negu buvo numatyta sutartyje padarytoje tarp Anglijos ir Rumunijos, ir antras, jeigu taip, tai ar Rumunija galės daugiau aliejaus eksportuoti Vokietijon nepaliesdama tų firmų, kurios yra palaikomos Anglijos ir Francijos kapitalu.

“Mūšis” vakarų fronte. Kanadiečiai ir angliai “kovoja” sniegu vieno iš lavinimosi kempijų Anglijos ir Francijos, už čiai ir angliai “kovoja” sniegu lijoj laike pertaukos. Nedaug Mažinot linijos.

Senoji Suomijos Sostinė Liepsnose; Baltagvardiečiai Jau Prašo Taikos; Melai Apie “Laimėjimus” Subyrėjo

HELSINKIS, Vasario 5. — Sovietų orlaiviai atnaujindami oro atakas vėl smarkiai išbombardavo svarbiuosius baltagvardiečių militarinius centrus. Nuo bombardavimo ypatingai skaudžiai nukentėjo Turku uostas, buvusi senoji Suomijos sostinė. Bombos nukrisdamos ant amunicijos sandėlių sukėlė gaisrą ir dalis miesto paskendo liepsnose.

Taipgi pakartotas bombardavimas Viipuri (Viborg) miesto, esančio prie Karelijos sąsmaukos padarant didelių militarinių nuostolių.

Karo vadovybė pranešdama apie susikirtimus fronte tęsia savo pasigyrimus apie “atmuštas” raudonarmiečių atakas, kurios būk tai įvykę Karelijos fronte ir šiaurinėj Ladoga ežero dalyje.

Baltagvardiečiai taipgi nurodo, kad raudonarmiečiai fronte pradėjo naudoti naują išradimą — geležines rogeš, kurias tankai stumia pirm savęs. Rogėš padarytos iš storių geležinių sienų ir jose esanti kareiviai iš šautuvų ir kulkosvaizdžių praskina raudonarmiečiams kelią ir apsaugo tankus.

Bet nežiūrnt to, esą maži suomių būriai “atmuša” raudonarmiečių atakas, šimtus jų “išuždami” bei “paimdami” nelaisvėn.

Suomijos šalčiai siekia 58 laipsnius žemiau nulio.

Atidengia Melus

LENINGRADAS, Vasario 5. — Leningrado armijos vadovybė praneša, kad kada baltagvardiečiai melagingai ir prasimanę

pasauliui skelbė apie raudonarmiečių “dideles atakas” ir apie jų “atmušimą,” tuo laiku jokių rimtų susikirtimų visai nebuvo.

Raudonarmiečiai visu frontu jokių atakų nedarė, o vietoj jų įvyko tik maži ir nereikšmingi žvalgy susisauddymai, kurie kaip anksčiau, taip ir pastarųjų dienų bėgyje atlieka tik žvalgyimosi ir patruliavimo užduotis.

Leningrado armijos vadovybė taipgi praneša, kad Sovietų orlaiviai paskėmingai tęsia militarinių centrų bombardavimą, padarydami priešui didelių nuostolių.

Visus pranešimus apie “atmuštas atakas” ir “bombardavimą” Kronštado, Leningrado pranešimas vadina “Sovietų Sąjungos priešų prasimanymais.”

Leningrado armijos vadovybė nurodo, kad baltagvardiečiai ne tik kad nedrįsta užpulti Sovietų armijos centrus, bet bijo savo orlaiviais stoti į kovą prieš Sovietų orlaivius, nežiūrnt to fakto, kad baltagvardiečiai turi pakankamai naujausios išdirbystės orlaivių prisiųstų iš Anglijos, Francijos, Amerikos, Italijos ir Svedijos.

Armijos komunikatas iš vasario 3 d. nurodo, kad laike iš orlaivių bombardavimo baltagvardiečių centrų liko sunaikinta 11 baltagvardiečių orlaivių, o vienas Sovietų lėktuvas negrįžo į savo stovyklą ir laikomas žuvusiu.

Prašo Taikos

Suomijos prezidentas Kallio kalbėdamas seime siūlė Sovietų Sąjungai padaryti “garbingą tai-

ką” ir sustabdyti susikirtimus, kurie neša Suomijai ir jos gyventojams didelius nuostolius.

Iš tos prezidento Kallio kalbos paaiški visi melai ir pasigyrimai apie “laimėjimus” ir “sunaikinimus” Raudonosios Armijos dalyje.

Suomijos baltagvardiečių vadai puola nusiminiman. Jų militarinės jėgos silpnėja ir jie supranta, kad prieš Sovietų armiją ir kylančią Suomijos liaudį negalės atsilaikyti.

Seime taipgi buvo iškelta, kad tokie per dideli pasigyrimai apie “laimėjimus” gali neigiamai pasibaigti, nes iš užsienio bus gauta mažiau pagalbos, kada patys suomiai pasirodo tokiais galin-gais.

Daugelis pačių suomių baltagvardiečių nori, kad apie fronte įvykstančius susikirtimus būtų teisingai pranešta.

Bet prezidentas savo kalboje užmiršo paminėti, kad pirm įvykstant provokacinių susikirtimų, Sovietai siūlė taiką ir draugiškas sutartis, kurias Suomijos valdytojai atmetė ir sukurstyti užsienio kapitalistų griebėsi provokacinių žygių.

Komunistų Partijos organas Pravda, atsiliepdamas į prezidento Kallio kalbą tą visą nurodo ir pareiškia, kad Sovietų Sąjunga nepripažįsta Helsinkio valdžios, nes ji neatstovauja Suomijos liaudies reikalų, ir teiks tolimesnę pagalbą Suomijos Liaudies valdžiai, kol liaudis bus išvadauta iš po Mannerheimo ir jo klikos priespaudos ir kad visi darbininkų išnaudotojai bus iš Suomijos išvyti.

Kariaujančių Valstybių Pastangos Įtraukti Jas į Karą Gavo Didelį Smūgį

BELGRADAS, Vasario 5. — Nuolatinė Balkanų Entantės tar-yba, atstovaujanti Turkiją, Rumuniją, Graikiją ir Jugoslaviją, po trijų dienų konferencijos Belgrade, išleido pareiškimą, kuriame sako, kad šios valstybės stengsis laikytis neutraliai ir gražiai sugyventi su savo kaimynais. Konferencijoj nutarta:

1. Bendromis pastangomis stengtis išlaikyti Pietrytinėj Europoj taiką, tvarką ir saugumą.
2. Vesti taikingą politiką laikantis užimtų pozicijų linkui dabartinio konflikto, kad neleisti šios Europos dalies įtraukti į karą.
3. Išlaikyti vienybę Entantėj, kuri siekia savo tikslo, bet neat-sukta nei prieš vieną, ir saugoti savo teises, nepriklausomybę ir tautinę kiekvienos teritoriją.
4. Stengtis palaikyti draugiškus ryšius su kaimyninėmis valstybėmis.
5. Pagerinti ekonominius ir prekybinius santykius tarp Entantės valstybių.
6. Prailginti Entantės pakta ant septynių metų.

Tokiu būdu Anglijos ir Francijos imperialistų pastangos įtraukti šias valstybes į karą, sudarant antisovietinį ir antivokišką bloką, nuėjo vėjais. Šiam tikslui buvo naudojama Turkija, kuri, kaip jos pačios atstovas pareiškė, nėra neutrali, bet nedalyvaujanti mūšiuose.

Konferencijos tarimai rodo, kad Balkanų Entantė nepataikaus nei vienai, nei kitai pusei. Tik klausimas, kaip ilgai jos galės taip laikytis. Iš Londono pasklido gandai, kad Anglija pasiūsi didelį skaičių kariuomenės į Turkiją, kontroliuoti Dardanelių sąsiaurį, jei Rumunija stensis padidinti aliejaus eksportą Vokietijai, kad tokiu būdu pri-versti Balkanų valstybes palai-kyti didesnes armijas ir sunau-doti daugiau kariškų reikmenų namie.

45 ŽMONĖS ŽUVO LAIKE ŽEMĖS DREBĖJ. TURKIJOS

ANKARA, Vas. 5. — Vakar įvykusiame naujame žemės dre-bėjime liko sunaikinti du kai-mai ir žuvo 45 žmonės. Drebėji-mas įvyko nakties metu apimda-mas didelę apylinkę.

Gruodžio mėnesį įvykusiame žemės drebėjime, audrų ir pot-vinių nelaimėse, Turkijoje žuvo 30,000 žmonių.

ISPANIJOS FAŠISTAI KONTROLIUOS VISAS ORGANIZACIJAS

MADRIDAS. — Ispanijos valdžia išleido dekretą, sulyg ku-riuo falangistai (fašistai) kont-roliuos ir darbo unijas, ir sam-dytojų organizacijas, kaip yra Vokietijoje.

Fašistai uždės kontrolę ant visko.

Kunigaikštis Otto, kurs mano tapti Austrijos karaliumi. Jis jau tarėsis su Anglijos ir Francijos diplomatais, kurie jo planus už-giria. Atrodo, kad Vokietija su-mušus Austrijoj bus atsteigta Hapsburgų karalystė.

Italijos Spauda Sako Suez Kanalo Problema Bus Išspręsta Ginklais

ROMA, Vasario 5. — Popolo d'Italia, Musolinio laikraštis, va-kar perspėjo Franciją, sakydama, kad jeigu bus reikalas, tai Italija Suez kanalo problema galės išspręsti ginklo pagalba.

Laikraštis editoriale cituoja Francijoj išleistą apie Suezą knygą ir nurodo, kad toj knygoj trūksta vieno skyriaus. Tą sky-rių parašysianti Italija.

“Italija gali tą skyrių parašyti tomis pačiomis priemonėmis, kurias naudojo knygos leidėjai atspausdinimui knygos — švi-nu, kurio pagalba italai užkaria-vo imperiją,” rašo laikraštis.

Iš to daroma išvada, kad Ita-lija laukia tik geros progos pas-tatymui savo reikalavimų Ang-lijai ir Francijai.

Francija Užgiria Pašto Siuntinių Išskatinėjimą

Paryžius. — Francijos bloka-dos ministerija pareiškė, kad ji užgiria Anglijos veiksnius iškra-tant ir peržiūrnt nešalių šalių pašto siuntinius, siunčiamus Vo-kietijon arba jos globoje esan-čioms šalims.

Francijos ministerija teigia, kad santarvininkai tokiems veiksams turi teisę, kurią jie palaikys sau ir toliau.

Ta pati ministerija nurodo, kad iškrečiant pašto siuntinius, vežamus iš Jungtinių Valstijų, buvo rasta ir konfiskuota 8-000,000 vertės pinigais, čekiais bei kitais vertingais popieriais.

BERLYNAS. — Naziai pla-nuoja naujais mokesčiais sukelti 12,000,000,000 markių reikalingų šalies ekonomijai pakeičti.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDZIAMAS SPAUDOS
DRAUGIJOS. ISEINA DU KARTU I SAVAITE.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusmetį \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; pusmetį \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perleidimas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

KAS SU FAŠIZMU, O KAS PRIEŠ JI

Kapitalistinė ir taip vadinama socialistinė spauda dabar plyta rėkdama ant Sovietų Sąjungos ir kairiųjų darbininkų, kuriuos visus vadina komunistais, nors komunistai sudaro labai nedidelį nuosimnį, kam Sovietų Sąjunga ir visi kairieji darbininkai susidėję su naujais ir fašistais. Pažiūrėkime, ar ištikrųjų taip yra, kaip tie ponai nurodo.

Pirmiausia paimkime Sovietų Sąjungą. Ji kaltinama už tai, kam pasirašė su Vokietija nepuolimo ir prekybos sutartis. Bet ar tų sutarčių pasirašymas reiškia susidėjimą su fašizmu? Jeigu tas reikštų susidėjimą su fašizmu, tai tuomet bus susidėję su fašizmu visos valstybės, kurios tik turi kokius nors ryšius su Italija ir Vokietija arba kitomis fašistinėmis ir fašistuojančiomis šalimis. O kad Anglija ir Francija stengiasi laimėti savo pusėn ne tik Italiją ir Ispaniją, o ir kitas fašistines ir pusiau fašistines valstybes, tai niekas negali užginčyti. Anglija jau turi sudariusi su Italija draugiškumo sutartis. Čia reikia atminti, kad Italija yra daugiau prialiejusi nekaltu krauju, negu naziai. Italijos fašizmas viešpatuoja daug seniau, negu kad Vokietijos. Kas liečia Sovietų Sąjungą, nežiūrint to, kad ji sudarė su Vokietija nepuolimo sutartį, jos veiksmai visuomet atsukti prieš Vokietiją. Užėmimas po Lenkija buvusių Ukrainos ir Baltarusijos dalių, sutartys su Pabaltijo kraštais, iškraustymas vokiečių iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir kiti veiksmai vokiečiams nei kiek nepada. Tas pats ir su medžiagine parama. Vokiečiai iš Sovietų negauna jokios militarinės pagalbos net ir prekybos keliu. Sovietai neparduoda vokiečiams jokių ginklų.

Sovietų santykiai su Vokietija yra tarpvalstybiniai santykiai. Jei Suvienytos Valstijos, taip vadinama demokratinė šalis, gali palaikyti diplomatinius santykius ir vesti prekybą su Vokietija, tai ir Sovietai gali. Jeigu būtų nusizengimas prekybanti su fašistine šalimi, tai tektų nutraukti veik su visomis Europos šalimis. O jeigu Sovietams neleistina palaikyti normalius santykius su fašistinėmis šalimis, tai tiek pat neleistina ir demokratinėms valstybėms. Bet jei demokratinės valstybės nemaną nutraukti tų santykių net ir su Vokietija. Švedija, Norvegija ir kitos peni karo mašina.

Štai dar vienas faktas, kuris parodo, kas kurioj pusėj. Kaip jau visiems yra žinoma; Japonijos imperialistai veda kruvinausj karą prieš Kiniją. Kas palaiko Kinijos liaudį? Daugiausia Sovietų Sąjungą. O kad Japonijos imperialistus? Suvienytos Valstijos, "demokratiškiausia" šalis visam pasaulyje. Sakoma japonai Suvienytose Valstijose gauna didesnę pusę kariškų reikmenų. Japonijos imperialistai paskerdė visą milijoną kiniečių, bet nei-Suvenytos Valstijos, nei Anglija ar Francija nesistengia tų skerdynių sulaukyti. Priešingai, jos aprūpina Japonijos imperialistus kariška medžiaga.

Tas pats ir su Suomija. Sovietų Sąjunga kariauja už Suomijos liaudį, prieš Mannerheimo režimą, kuris yra paskerdęs 100,000 Suomijos darbininkų ir darbininkų. Kai kas sako, kad vistiek karas nepateisinamas. Gerai, jeigu karas nepateisinamas prieš Mannerheimo klinką, tai kokiu būdu galima pateisinti karą prieš Hitlerio režimą, kurį veda Anglijos ir Francijos imperialistai? Tačiau jų karas labai skirtingas. Sovietų Sąjunga kariauja už tai, kad padėti Suomijos liaudies valdžiai nuversti turčių, imperialistų berūnų valdžią ir įsteigti darbo žmonių tvarką, o Anglija ir Francija veda karą už tai, kad tik sutriuškinti Vokietijos imperializmo galią. Jų tikslas vėl išardyti Vokietiją, kad ji negrųmotų jų imperijoms. Nemanysite, kad Vokietiją sumušė bus įsteigta liaudies valdžia. Vietoj Hitlerio bus pastatytas koks kitas fašistas, ar koks monarchistas. Kare daugiausia žus darbo žmonės antifašistai. Fašistų vadai į frontą neina.

Fašizmas yra turčių, kapitalistų diktatūra. Norint fašizmą nuversti, reikia atimti iš kapitalistų galią. Tas buvo atsikė Ispanijoje. Ispanijos liaudis, susimetusi į bendrą frontą su vidurinės klasės žmonėmis, išrinko bendro fronto valdžią, kuri buvo pradėjusi gražinti žmonėms demokratinės teises. Bet tuo pačiu sykiu, matydami, kad sprunka iš jų rankų galia, fašistai sukilo ir per kruvinausias skerdynes liaudiečius nugalėti. Bet jie nugalėjo ne savo jėgomis. Daugiausia jiems padėjo Musolinis ir Hitleris, o antrojo vietoj Francijos socialistų vadas Blumas, kuris sugalvojo nesikišimo politiką, gavusią pritarimą visose demokratinėse šalyse.

Istorija puikiai parodo, kad kairieji darbininkai ir Sovietų Sąjunga visuomet buvo toj pusėj, kuri naudingesnė liaudžiai. Laikė užpuolimo ant Etiopijos, ant Ispanijos, ant Kinijos ir kitų valstybių Sovietų Sąjunga ir kairieji darbininkai visuomet stovėjo prieš agresorius. O taip vadinamos demokratijos rodė "bepusisškumą," leido smaugti silpnesnius.

Ant galo reikia pažymėti, kad šis karas nėra antifašistinis. Jeigu tik Hitleris nebūtų su Sovietais susitaikęs, karas vakaruose nebūtų prasidėjęs. Jis prasidėjo tik todėl, kad Hitleris atsikakė eiti ten, kur jam buvo nuskirta. Gali būti taip, kad vakarų frontas bus paliktas stovėti taip, kaip jis dabar stovi, o vietoj Vokietijos, prieš Sovietų Sąjungą eis Anglija ir Francija, Vokietijai laikantis "bepusisškumo," kaip dabar laikosi Italija. Tik stovi klausimas, ar santarvininkės patikės Vokietijai. Kas gali užtikrinti, kad Hitleris, Anglija ir Francijai įsivėlęs į karą prieš Sovietų Sąjungą, neužpuls staigiai ant Francijos. Bet jeigu Vokietijos valdžia sutiktų dabar atsikukti prieš Sovietų Sąjungą, nei Anglijos, nei Francijos valdovai ne tik neatmestų, o su visomis keturiomis pasitiktų. Hitleris pasidarytų tokį pat geru žmogum, kaip ir Musolinis, Italijos fašistų vadas. Kanados užsienio ministerija šiomis dienomis pareikalavo išmesti Musolinį iš lošimo, pažuokiančio Staliną, Hitlerį ir Musolinį.

Jeigu šis karas užsitęs, ne vienoj šalyj iškils darbo žmonių revoliucijos. Tuomet pamatysite, kad dabartiniai "antifašistai"

Zmonių gyvenime visai pasitaiko. Štai grafas Oleg Cassini, jau ketvirtas Marry Fahrney vyras, teisme New Yorke, kartu su savo žmona. Mat pastaroji nori atsiskirti ir nuo ketvirtjo vyro. Pir-

masis jos vyras surinkęs nemažai medžiagos del buvusios savo žmonos. Ji kaltina, kad jis draugauja su kita moterimi, o jis žada patiekti net šešis "kaltininkus."

APŽVALGA

Korespondentai Meluoja, Kuomet Jie Sako Matę Mūšius

Kapitalistiniai laikraščiai Suomijoje, baltagvardiečių pusėj, turi visą eibę korespondentų. Jie daug rašo apie mūšius, kuriuos jie matę savo akimis. Bet vienas iš jų visus jų "matymus" paverčia dulkėmis. Tūlas Mr. Stowe, Chicago Daily News korespondentas, iš Suomijos rašo:

Korespondentai Suomijoje neprireidžiami arti fronto.

Jis nematęs daugiau, kaip 500 suomių kareivių. Cenzoriaus pašėlis užbraukias viską, kas tik baltagvardiečiams nepatinka.

Jeigu korespondentai arti fronto neprireidžiami, tai kaip jie matė tuos tūkstančius raudonarmiečių, sušalusių ir užmuštų? Jie jų nematė. Jie parašė tą, ką jiems pasakojo patys baltagvardiečiai. O pripasakot apie viską labai lengva.

Naujienos Myli Skelbti Pletkus

Sausio 31 dienos laidoj Naujienos uždėjo antgalį per visą puslapį: "Bolševikai sušadė Otto Kuusineną." Paskui savo "žinioj" jos piškina:

Čikagoje gauta žinia, per Suomijos konsulą Duluth, Minn., kad Terijokuose bolševikai sušadė vadinamcs "suomių liaudies vyriausybės" galvą, Otto Kuusineną.

Jis buvo apkaltintas apgavęs Maskvą melagingomis informacijomis, sakydamas jagei Suomijos žmonės esą pasiruso sukilti prieš savo teisėtą valdžią ir tik laukia pagalbos iš Rusijos.

Kad tai baurus melas, galima kiekvienam matyti. Bet Naujienos be jokių komentarų patalpiu ant pirmo puslapio uždedamos didžiausj antgalį. Pirmiausia reikia atminti, kad Otto Kuusinenas gyveno Sovietų Sąjungoj. Kaip jis galėjo žinoti, ką Suomijos žmonės mano. Jam galėjo tik pranešti Suomijoj gyveną. O jeigu jau, daleiskime, būtų buvę suteikta klaidingų informacijų, tai už jės Kuusinenas juk neatsakomingas.

Kas liečia Suomijos žmones, palikę savo priešus puls slopinti antifašistų, kaip kad atsitiko Rusijoj ir Vokietijoj laike pereito karo. Jeigu ne Vokietijos socialdemokratų vadai, tai Vokietijoj fašizmas būtų nei negimęs. Tokie "antifašistai" rengiasi savo rolę sulošti ir vėl.

Daug dalykų išsipildė. Ką kairieji darbininkai per savo spaudą sakė, viskas išsipildė. Buvo sakyta, kad visos nuolaidos naziams prives pasaulį prie karo. Tas puikiai išsipildė. Taip pat išsipildys visi nurodymai, kad šis imperialistinis karas stnaikins demokratijos likučius ir ten, kur dar buvo, jei darbininkai nesugebės pamatyti, kas kur veda.

Kas Apiplėšė Vilniaus Kraštą

Tautininkų ir socialistų laikraščiai šaukia, kad raudonarmiečiai išvežė iš Vilniaus krašto viską, ką tik sugriebė. Bet vilnietis, kuris tą pergyveno, visai ką kitą nurodo. Vilnyje editoriale telpa monteliečio Stoškaus nuo brolio iš Vilniaus krašto gautas laiškas, kuris puikiai nušviečia, kas vilniečius apiplėšė. Stoškaus brolis savo laiške rašo:

Lenkų kariuomenė emė iš mūsų viską, ką tik mes turėjome — gyvulius, javus, drabužius, nieko nepalikdama, liko tik tie dalkitai, kuriais buvome apsirengę iš drabužių, ir iš valgio — tai tik tas, ką burnoje turėjome. O iš gyvulių, tai turėjome arklių, dvi karves, tris kiaules, keturias avis, tai dabar neturime nieko.

Rusų kariuomenei užėjus, buvo įtaisyta kuknia, kur virdayo valgį del vietinių gyventojų. Kurie dar buvom likę, davė du sykiu valgyti. Valgis nebuvo prasias, bet nebuvo užtektinai.

Dabar jau gyvename po Lietuvos valdžią, bet paki kas dalykai nepagerėjo, už tai, kad daugelis žmonių yra taip likusij, kaip ir mes, ir visiems pagalba reikalinga.

Šis laiškas pasako visą teisybę. Lenkijos kariuomenė apiplėšė vilniečius be jokio pasigailėjimo. Ko negalėjo paimti, tą sunaikino, kai turėjo bėgti.

Ir daugiau amerikiečių esą gavę panašių laiškų.

Suomijos Ponai Biednyj Nemato

Suvenyotose Valstijose ir Kanadoj kapitalistinė spauda šaukia aukuoti i suomių gelbėjimo fondą, tačiau patys suomių kapitalistai tuo nesirūpina. Toronto Daily Star korespondentas surado, kad Helsinkio viešbučiuose ponai kelia dideles puotas. Jis rašo.

Daugelis gražių Helsinkio viešbučių pilni oficialų, oficerių ir moterų, o jų stalai apkrauti geriausiais visokių rūšių valgiais ir gėrimais.

Gyvenimas Helsinkyje nepaprastai smagus, kadangi žmonės renkasi rožes, kol dar galima.

Taigi, Suomijos turčiai ir kariuomenės vadai sau baliavoja ir tiek, kol dar galima. Matydami, kad teks nuo to lovio bėgti, jie užia viešbučiuose, visai nekreipdami atydos į žmones. Juo daugiau aukų jie gaus, tuo daugiau išsiveš, kai bėgs nuo liaudies jėgų.

Kapitalistų Obalsiai

Kai kas labai žavisi šių dienų kapitalistų obalsiais. Kai kam atrodo, kad tikrai Cemberleno, Daladje ir kitų tikslas apginti demokratiją, civilizaciją ir įsteigti pasaulyje taiką. Bet kai pažiūri į praeitį, tuojaus pamatai, kad šandien yra kalbama tas pats, kas buvo kalbama 1914-18 metais. Tik pasisakytų, ką sakė tuometinis Suvenyotų Valstijų prezidentas Vilsonas kalbėdamas kongrese balandžio 2 dieną, 1917 metais. Jis tuomet sakė:

Pasaulis turi būti padarytas saugiu del demokratijos. Jo taika turi būti pasulyta, ant išmėgintų politinės laisvės pa-

Pastabos

Europa pergyvena naujas diplomatinės kovas, kuriose Rumunija iškyla viso pasaulio akys, atsistodama pasaulinių įvykių pirmo vieton. Del jos aliejaus susikibo i diplomatinę kovą santarvininkai su Vokietijos naziais. Ir vieni ir kiti nori ją patraukti savo pusėn ir prisirišti. Nuo Rumunijos pasisukimo daug priklausys visa karo eigą.

Mūsų tikslas dabar, kaip ir tuomet, yra apginti taikos ir teisybės principus pasaulyje nuo savinaudiškos ir autokratinės jėgos.

Be teisė yra brangesnė už taiką, ir mes kovosimė už tai, kas mūsų širdims brangiausia, už demokratiją... už mažų tautų teises ir laisvę.

Tokiams tikslams mes galimė atiduoti savo gyvybes ir turtus, viską, ką mes turime.

Laikė pereito imperialistinio karo būvo keliami tokie pat gražūs obalsiai. Daug kas tikėjo, kad kas karas prasalins karus, užtikrins demokratiją ir t. t. Kas po to atsitiko ir kas dabar dedasi pasaulyje, kiekvienam aiški.

Social-demokratų Vadai Stoja Talkon Mannerheimui

ANDRE MARTY

(Pabaiga) Kad privertus vyrus stoti i Francijos kariuomenę, Deladjejos kabineto nariai! Jų širdys taip giliai buvo paliestos, kad jie pasigailėjo Ispanijos pabėgėlių ir tarptautinių karių kančios ir pasiryžo juos apsaugoti nuo žiaurių Švedijos šalčių!

Kaip vienas delegatas labai teisingai patėmijo, Švedijos vyriausybė juk gi galėjo paklausti Sovietų valdžios ir sužinoti metodus, kuriuos ji naudoja apsaugojimui nuo šalčio, — kuris Sovietų Sąjungoje yra kiek aštresnis, negu Švedijoj — tūkstanių vyrų, moterų ir vaikų, sveikų ir sunkiai sužeistų ispanų ir tarptautinių karių, kuriuos ji pasiėmė i savo teritoriją, savomis išlaidomis!

Jie to nemato

Tai dar ne viskas. Nuo karo pradžios padėtis tose kempėse, kur ispanai ir tarptautiniai kariai yra internuoti Francijoj, padėtis yra pasibaisėtina! Baisi. Francijos vyriausybė faktinai reikalauja, kad jie grįžtų Ispanijon — tai reiškia mirčiai bei sukaustymui i geležis — arba, kad jie stotų i Tarptautinį Legijoną.

Kadangi kaip ispanai, taip ir tarptautiniai kariai, nieko bendro nenori turėti su karu vedamu ten, kurie atnešė jiems pralaimėjimą, tai jų persekiojimas yra tiesiog laukinis, nepalyginamas.

Kiekvieną dieną Daladje atiduoda Frankui šimtus respublikiečių, besistengdamas gauti jo paramą šiame kare. Mirtingumas kempėse sparčiai kyla ir greitai pasieks 30 — 60 mirimų skaičių i dieną kempėse, kuriose yra nuo 8,000 iki 10,000 kalinų.

Palinkimas i Anglijos pusę, reiškia jai užpuolimą per Hungariją i Vokietijos pusę, o galbūt ir iš Bulgarijos pusės, kuri vis reikalauja iš Rumunijos gražinti jai Dobrudžą. O palinkimas i Vokietijos pusę, reiškia represijas iš santarvininkų pusės.

Kurion pusėn ji galutinai nušvirs, dar, šiuos žodžius rašant, nėra aišku.

Tik yra aišku, kad be Sovietų Sąjungos pagalbos, Rumunija negalės išlaikyti savo neutralumo. Jeigu ji nori likti neitraukta karan, turi užtarimo ieškoti Sovietų Sąjungoj, sudarant glaudžius su ja ryšius.

Toronto didlapio korespondentas Halton iš Suomijos rašo, kad Helsinkio hoteliai yra pilni prabangos, visokio ir geriausio maisto ir gėrimų. O čia, Kanadoj, Meighenas ir Jungtinėse Valstijose Hoover tvirtina, kad Suomijos žmonės badauja ir kad jems reikalinga pinigines pagalbas maistui ir kitiems reikmenims.

Kad Suomijos liaudis badauja, tai nėra abejonės. Visur prie kapitalistinės tvarkos dirbantiejų neturi tinkamo apsilvinkimo nei maisto.

Bet taipgi yra aišku, kad tų surinktų aukų Suomijos žmonės nemato. Jos yra sunaudojamos turčių, tų, kurie pavergime ir išnaudojime laiko Suomijos liaudį. Tą patvirtina ir Halton, rašydamas apie prabangų hoteliuose gyvenimą.

Iš Helsinkio jau ateina pranešimai, kad baltagvardiečių valdžia prašo Sovietų Sąjungos padaryti "garbingą taiką." Bet kada Sovietai silūle taiką ir draugišką sutartį, tai tie Suomijos valdytojai, kurstomi užsienio kapitalistų vietoj taikos griebėsi militarinių provokacijų. Jie pasirinko karo prieš Sovietų Sąjungą kurstytojų kelią, tad tuo keliu eidami ir turės baigti savo provokacijas.

Suomijoj taika ir gerbuvis užvespataus, kai visi karo kurstytojai ir išnaudotojai iš ten bus išvyti.

Didlapių korespondentas L. Stowe iš Švedijos rašo, kad Švedijoj (ir Norvegijoj) vedamos didelės kampanijos organizavimui "savanorių" vykimui i Suomijos frontą prieš Sovietų Sąjungą.

Jis rašo, kad Švedijos bankieriai, industrialistai ir laivų magnatatai yra Suomijos baltagvardiečių rėmimui patys suaukavę 67,000,000 kronų — apie \$18,000,000.

Švedija ir Norvegija liko Suomijos baltagvardiečiams militariniu sandeliu ir konspiracijų centru.

Todel labai teisingai Sovietų spauda įspėja tas dvi Skandinavų šalis, kad jei jos nenori įsivelti i karą, tai turi sustabdyti savo provokacinius veiksmus.

Vargu tų šalių kapitalistai paklausys šių protingų įspėjimų. Bet jei jie nepaklausys, tai jų paklausys Švedijos ir Norvegijos liaudis. Liaudies žinos kas reikia padaryti su karo ruošėjais ir kurstytojais.

Anglija jau karo užsakymams yra išleidusi \$890,000,000. Bet tai dar ne viskas. Ji jau yra i Jungtines Valstijas atgabensij \$900,000,000 vertės aukso "apsaugojimui" ir jį naudos apmokėjimui užsakymų.

Tas rodo, kad Anglija ne juokais ruošiasi būsimiems karo mūšiams. Mūšiams didžiausiam imperialistų susikirtime.

J. ŽIUGZDA

ŽODIS SAKINYJE

Daug kas, besidomėdamas taisyklingos, gražios kalbos praktika, visą savo dėmesį tekreipia į tinkamų žodžių vartojimą, į jų teisingą kirčiavimą ir rašybą. Kas-ne-kas netgi ir mano, kad tik nuo to priklauso visas kalbos taisyklingumas ir gražumas. Nemaža rasime žmonių, kurie visai nuosirdžiai rūpinasi gerai, taisyklingai išmokyti kalbėti ir rašyti, ir tam tikslui rūpinasi tiksliai žnoti, kuriuos žodžius galima vartoti ir kurių negalima, kaip tą ar kitą žodį galima ir reikia kirčiuoti, o kaip negalima ir nereikia, kaip tą ar kitą žodį parašyti. Vien tik toks geros kalbos supratimas yra per daug vienasipusis ir siauras.

Kalbėdami mes reiškiamo labai įvairias savo mintis, labai įvairius, sudėtingus savo vidaus pergyvenimus, ir toms mintims, tiems pergyvenimams reikšti vartojame daugybę žodžių, betgi ne palaidai, o tarp savęs darniai sujungtų, sulietų tartum į nenutrūkstamą bangą, kurios įvairūs sujungimai, pakilimai ir nuleidimai turi žymėti įvairiausias, subtiliausias dvasios pasireiškimų niuansus, atspalvius. Kad mūsų mintys, mūsų pergyvenimai ko tiksliausiai, ko tobuliausiai būtų išreikšti mūsų kalbos formomis, yra svarbu, kad tą mūsų kalbą sudarytų ne tik tinkamai parinkti žodžiai, bet kad tie žodžiai būtų tarp savęs tinkamai sujungti ir kad atskirų žodžių junginiai vėl būtų tinkamai, suderinamai su mūsų kalbos dvasia jungiami tarp savęs. Kitaip sakant, graži, tobula, visiškai suderinta su norimomis reikšti mintimis kalba priklauso ir nuo tinkamo atskirų sakinių jungimo.

Kiekvienas tinkamas atskirų žodžių jungimas sakiniuose veikia mūsų kalbos taisyklingumą, gražumą, sklandumą, galime į-

sitikinti, lygindami įvairių asmenų, įvairių rašytojų kalbą, atskirus jų kalbos sakinius. Sakydumo, aukščiausią kalbos sklandumo, skambumo ir, apskritai, jos gražumo laipsnį randame pasiektą poezijos kalboje. Įsigilinkime į ją. Joje ne kartą rasime pavartotą vieną kitą tokį žodį, kurs šiaip kalboje nevertotinas, rasime vieną kitą žodį taip kirčiuojamą, kaip šiaip kalboje nekirčiuotina, o vis dėlto poezijos kalba mus ypatingai žavės, ir vienas kitas atskiras nukrypimas nuo bendrinės kalbos formų tartum nebūs ne pastebėtas arba tik dar labiau padidins kalbos vaizdingumą.

Taip antai, mes gerėdamiesi skaitome savo didžiojo žodžio menininko K. Donelaičio iškilmingus hegzametrus, ir mūsų pasigėrėjimo nė kiek nesumažina dažnos, šiems laikams gana šiuurkščios jo svetimybės. Arba ir naujųjų laikų poezijoje mes ne kartą randame vieną kitą tokį žodį, kuris šiaip gal nevertojamas bendrinėje kalboje, o vis dėlto bendras, gražus darnus poezinės kalbos junginys ir tie žodžiai savimi gražiai apgaubia, tartum dar jam pačiam suteikta ypatingo grožio ir reikšmės.

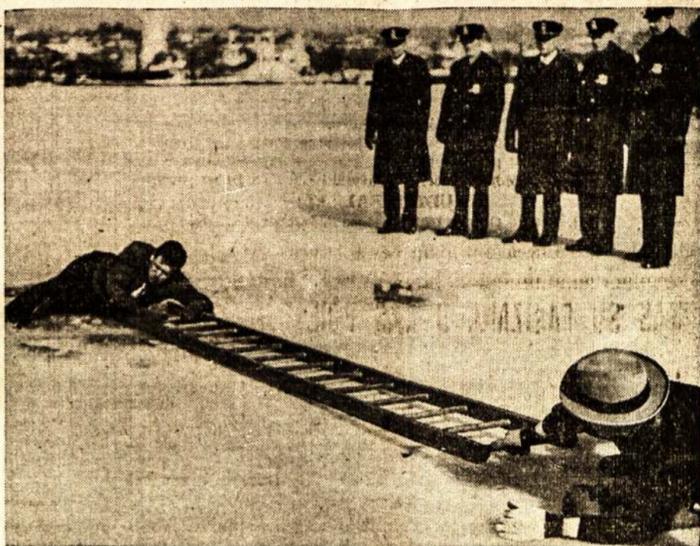
Betgi čia mes nekalbėsime apie poezinės kalbos grožybes. Čia mums terūpi atkreipti dėmesį į tai, kad ir paprastos prozinės kalbos gražumas, skambumas, jos, taip sakant, literatūriškumas daug priklauso nuo tinkamo žodžių jungimo sakiniuose. Netinkamai pavartotas sakinyje — ir geriausias, ir gražiausias žodis dažnai ir pats nustoja savo prasmės, užtemdo jo prasmę, padaro visą kalbą neaiškia, netikslią.

Reikia pasakyti, kad lietuvių kalbos žodžiai sakiniuose gali būti tvarkomi labai laisvai; to ar

Mr. Duncan, washingtonietis, atrodo didelė bėdoje. Tikrenybėje, tai jis ir jo "gelbėtojas" de-

monstruoja, kaip reikia gelbėti žmogų, kai ledas lūžta po kojomis ir žmogus įkrinta į vandenį.

Kairėj parodoma, kaip reikia paduoti kokią nors pludę, kad žmogus galėtų laikytis ant vandens.

Dešinėj — kaip paduoti žmogui kopečias. Toliau stovi policija, kuri tėmyja demonstraciją: Mr.

Duncan atliko tikrai kilnų darbą, sutikdamas lysti į šaltą vandenį, kad parodyti kaip gelbėtis.

kito žodžio eilės vieta sakinyje dažnai priklauso nuo to, ką norime daugiau ar mažiau pabrėžti, paryškinti. Vadinasi, iš viso lietuvių kalbos sakinių sandara yra nesunki. Ir vis dėlto ir atskirų žmonių kalboje, ir raštuose galime išgirsti ir rasti labai daug pavyzdžių, kur netinkamas žodžių sutvarkymas sakinyje visą sakinį padaro daug menkesnį, negu kad jis galėtų būti tinkama sutvarkius tuos pačius žodžius, o tuo pačiu ir visą atitinkamą kalbą padaro neaiškia, netikslią, gal neįspūdingą. Tinkamo sakinio žodžių sutvarkymo reikalingumą pavaizduokime gyvais pavyzdžiais, paimtais iš mūsų spaudos.

1. "Geografiniai imant, puolimas per Olandiją ir Belgiją yra daug labiau pavojingesnis."

Čia pirmiausia randasi visiškai neleistina **geografiniai**. Apie tai, kad iš būdvardžių su priesaga -inis negalima daryti prieveiksnių, jau daug kartų kalbėta ir per radiją, rašyta ir "Gimtojų Kalboj". Ir kituose laikraščiuose. Taigi čia tegali būti **geografiškai**. Betgi čia yra taisyntas ir pats sakinyje. Posakis "puolimas daug labiau pavojingesnis" yra nesklaidus dėl nevykusio žodžių jungimo **daug labiau pavojingesnis**. Galima pasakyti tiesiog **daug pavojingesnis** arba **labiau pavojingas**, ir visas posakis gautų daug gražesnę formą: "Geografiškai imant, puolimas per Olandiją ir Belgiją yra daug pavojingesnis."

2. "Belgijos lyguma daugelio amžių bėgyje buvo natūralus kelias visiems puolimams." Šiame sakinyje viską gadina žodžių junginys **daugelio amžių bėgyje**. Apskritai, reikia atsiminti, kad vietininku dažniausia reiškiamo vieta: laikui reikšti jis vartojamas palyginti labai retai (pvz., vakare, tokiam ir tokiam amžiuje, amžiaus, dienos... viduryje). Šiaip laiką paprastai reiškiamo kitais linksniais arba prielinksniais. Šiuo atveju geriausiai tiktu (per) daugelį (daug) amžių: "Belgijos lyguma (per) daugelį (daug) amžių buvo natūralus kelias visiems puolimams."

3. "Turkija pasižada ateiti į pagalbą Didžiajai Britanijai ir Prancūzijai, jei karo Viduržemio jūroje rytinėje dalyje pasekmėse jas užpultų kuri nors Europos valstybė ir jei Didžioji Britanija ir Prancūzija būtų įtrauktą į karą savo garantiųjų Rumunijai ir Graikijai pasekmėje." Štai ilgas sakinyje, kurio žodžiai paimti, visi geri, betgi sakinio sandara nepaprastai nesklaidi. Kas čia sudaro tą nesklaidumą? Nesunku pastebėti, kad šio sakinio nesklaidumui sudaro vėl nevykusiai pavartoti vietininko linksniai priežastiniai reikšti: **pasekmėje**. Ypač nesklaidus susidūrimas vietininkų: **rytinėje dalyje pasekmėje**. O čia tos priežastys duodasi labai lengvai ir sklandžiai išreiškiamos prielinksniu **dėl**: "... jei dėl karo Viduržemio jūros rytinėje dalyje jas užpultų kuri nors Europos valsty-

bė ir jei Didž. Britanija ir Prancūzija būtų įtrauktos į karą dėl savo garantijų Rumunijai ir Graikijai."

4. "Ant kiek paktas pasirodys kitoms padėtimi Viduržemio jūroje suinteresuotoms valstybėms pavojingas, paaiškės tik tuomet, kuomet sutarties turinys bus pilnumoje žinomas." Šio ilgo sakinio žodžių vartojimui ir jungimui galima padaryti keletą priekaištų: a) **Ant kiek** — lietuviškai sakome tiesiog **kiek**. b) Per daug atitolinti vieni nuo kitų žodžiai, kurie savo turiniu glaudžiai tarp savęs susiję: **pasirodys — pavojingas, kitoms — valstybėms**; pastarųjų dviejų žodžių savitarinio nutolimas nebūtų taip nesklaidžiai jaučiamas, jei posakis **padėtimi Viduržemio jūroje suinteresuotoms** būtų išskirtas kableliais ir skaitant atitinkamomis pauzėmis. c) **Kuomet**, atsiradęs iš kuo metu, apskritai, netinka šalutiniams laiko aplinkybės sakiniams prijungti — reikia čia vartoti **kai** arba **kada**. d) **Pilnumoje** šio sakinio minties reikalui visai netinka — čia ji lengvai pakeičia **visas**. Šias pastabas turėdami galvoje, galime čia nagrinėjama jį sakinį šitaip pertvarkyti: "Kiek paktas pasirodys pavojingas kitoms valstybėms, suinteresuotoms padėtimi Viduržemio jūroje, paaiškės tik tuomet, kai sutarties turinys bus visas žinomas." arba "... kai bus žinomas visas sutarties turinys." Kiekvienas, palygines naująją sakinio redakciją su se-

Dešinėj — kaip paduoti žmogui kopečias. Toliau stovi policija, kuri tėmyja demonstraciją: Mr.

ną, galės pastebėti stilius tų dviejų redakcijų skirtumus ir pasidaryti reikiamas išvadas dėl tinkamo žodžių tvarkymo sakinyje.

5. "Raštas būdavo iš naujo perredaguojamas ir siunčiamas mandagesnėje bei švelnesnėje formoje." Čia ir vėl turime pavyzdį, kur sakinio sklandumui kenkia nevykusiai pavartotas vietininko linksnis. Čia tą vietininko linksnį turėtų pakeisti įnagininkas arba būdo prieveiksniš: "Būdavo iš naujo perredaguojamas ir suinčiamas mandagesne bei švelnesne forma." arba: "Raštas būdavo iš naujo mandagiai ir švelniau perredaguojamas ir siunčiamas..."

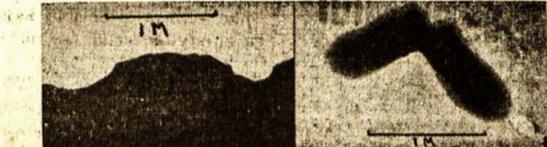
(Bus daugiau)

ŠYPSĖNOS

Ginčas
Dramaturgas: — Tamsta mano dramą iškritikavai. Tai jū-lumas! Juk tamsta pats negali nė vienveiksmės komedijos parašyti!
Kritikas: — Tiesa. Aš negaliu nė jautienos pagaminti, o visgi aš daug geriau apie jautieną iš-manau, negu bet koks jautis.

Dievulis Susirgo
Mokykloje maža mergaitė klausia mokytojo:
— Ar tiesa, kad dievulis susirgo?
— Kaip tai? Iš kur tau į galvą atėjo tokia mintis?
— Mano mamytė vakar kalbėjo, kad dievulis pasišaukė pas save mūsų daktarą.

Kaip šaukia, Taip ir Atsiliepia
Kartą labai brangus buldogų veislės kaimyno šuo užpuolė farmerį. Šis besigindamas su šakėmis šunį mirtinai subadė. Šuns savininkas dėl to labai susijaudino ir pradėjo kaimynui išmėti:
— Ir kodėl tu nepanaudojai kito galo šakių? Būtum galėjęs atsigtinti ir jo neužmušti.
— Bet kodėl jis nepuolė manęs kitu galu? — klausimu atsakė farmerys.

Jūs netikėsite, jog čia (kairėj) — žiūrima per mikroskopą, dimatote skustuvėlio ašmenis. Į dešinėj matote difterijos bacilą, lygiomis, bet nėra tokios, kai į-

S. STEPNIAK NAMELIS ANT VOLGOS

(APYSAKA IŠ CARINĖS RUSIJOS LAIKŲ)

(Tąsa)
Aklies mirksnyje jaunikaitis nušliaužė žemyn ir pasikorė ant kairiosios alkūnės juodoje pavarsmėje. Nuo baisaus trenksmo jam sukosi galva, dūmai troškino, į veidą mušė mažos degančios kibirkštys. Traukinys tuo laiku sukosi į dešiniąją pusę. Vėjas jį plėšė nuo lango, dar valandėlė ir būtų apalęs. Bet iš savo galvos jis neišleido instrukcijos, kurią buvo išdirbęs, apsvarstindamas pabėgimo planą. Dešiniąją koja užčiuopė atspirties punktą; įsikibęs kiek galima tvirčiau, veidą atsuko į tą pusę, į kurią bėgo traukinys, pasispyrė ranka ir koja priekin ir nulėkė į orą. Jam rodėsi, kad lekia begalo, amžius. Vėsusulas nurimo — jis vis dar lėkė; rodėsi, kad niekuomet nenusileis ant žemės. Ar jis tik tikrai išsoko? Ar tikrai ne sapnas?
Umai kasžin kas jam sudavė į kojas, tartum diidele dalge nukirto snarnius; stiprus dunktelėjimas į nugarą paguldė jį kniupsčiu. Iš akių pabiro žarijos. Jis apalpo.

II

Traukinys senai nuėjo. Apmirusi tyla gludėjo lauke. Lietus nebetėškė. Siauras mėnesio piautuvus pasirodė ant dangaus, išblykusi šviesa pasipylė ant žemės, kaimų, krūmų ir nejudančios figūros, gulinčios prie kelio. Papūtė grynas vėjelis. Rytuose pabalo debesys, artinosi rytas, o juoda masa vis gulėjo, nejudėjo. Užsidėgė ryto balzguna šviesa —

matėsi: ant smėlio prie galvos tvaliavo kraujų lūgnas.

Ant horizonto pasirodė balti, išsidriekę dūmai, tartum juodas kaspinas švyturiavo. Važiavo kitas rytmėtinis prekinis traukinys. Bėgo ilga pilkų vagonų eilė. Arčiau, arčiau ir šit, sunkiai trenkdamas ir belzdamas, traukinys pralėkė pro šalį, net žemė drebėjo. Mašinistas išleido garą, garvežis sužviogė, aidas pervėrė drėgną rytmetinį orą.

Rami žmogaus masa sukrutėjo, sukrupčiojo. Traukinys dar švistelėjo, gultintis stryktelėjo stačias ir, apimtas panikos baimės, pasileido bėgti: šoko per krūmus, kniupo, kėlėsi ir vėl bėgo. Traukinys greitai lėkė šalin. Bildėsys pranyko. Bėgantys išpalngavo atsikovošėjo ir sustojo.

— Kam bėgti? — tarė jis sau, — juk niekas nesiveja.

Iš pradžių jis manė, kad traukinys tik nulėkęs buvo tas pats, iš kurio jis taip laimingai išsoko. Pažiūrėjo į dangų, buvo jau rytas, suprato, kad tai negalimas daiktas, jis turbūt ilgai gulėjo apalęs.

Jaunikaitis išsitraukė iš kišenės laikrodį: buvo sudūžęs į skeveldrus šokant iš traukinio. Pažiūrėjo dar į dangų — galėjo būti apie penktą ryto valandą.

Kasžin kas drėgnas tekėjo jam iš smilkinio. Čiuptelėjo ranka; kraujas, visas jo veidas buvo apsvilęs limpančiu, sukrekėjusiu krauju.

— Kur pasirodysiu su tokiu portretu? — prasišiepė jaunikaitis.

Kaip sulaukyti kraują? Žaizda buvo nepavojinga, bet tokiame padėjime ir labai negeistina. Jaunikaitis atidarė mažutį, kabantį ant peties saka, kurį jis užmiršo numentis: tebuvo tik tai nosinė ir rašomieji daiktai. Apilinkui augo varnalėšiai. Kelis nuskynė, išspaudė iš jų sultis ir trynė jomis žaizdą, kraujas apsisėjo.

— Viskas bus gerai! — linksmai pratarė jis.

Drėgna žole nušveitė veidą, apsišluostė švaria nosine.

Laikas buvo greičiausiai prasišalinti iš pavojingos vietos. Eiti į miestą, ne, apie tai ir manyti negalima; mieste jis bus neankščiau vidurdienio, tuomet jau visa policija šels, sugriebs jį, kaip paukštelį.

Jaunikaitis nusprendė eiti, kur akys mato, gal pasiseks surasti kokius gyventojus, o toliau pamatys kas daryti.

Greitai perėjo skersai kelią į kitą pusę ir pasileido tiesiai į pietus. Mažas takelis atvedė y krūmus, čia jau niekas negalėjo jį matyti.

Jaunikaitis ėjo apie pusvalandį; retkarčiais, pakėlęs akis į pabalusius rytus, dabojo kelią, kad nepaklysti.

Už giraitės prasidėjo tuščias, plikas laukas; žmogų galima pamatyti už penkių verstų. Neperdaug malonu būti tokioje aiškioje vietoje. Be to, jis buvo visai nepanašus į čia būvį gyventoją. Ir dar tas sakuokažas: gailėjosi, kad numentė jį į krūmus, o palikti čia ant lauko labai pavojinga.

Netoliese pamatė neseniai sukrautą kauge. Bėglys pasisuko prie jos. Norėjo kišti

saką į kauge, bet dvilktelėjo atgal, už dviejų šimtų žingsnių stovėjo du kaimiečiai, jų veidai gerai negalėjo nužiūrėti, vienas buvo juodas, nesenas; antras pražilęs senis. Abu apsilvilę taukuotais kailiniais, stovėjo nuleidę rankas, nejudėjo. Jie žiūrėjo stačiai į jaunikaitį, bet labai apatiškai, bėglys buvo tikras, kad jie nieko nematė.

Jaunikaitis prisiartinio prie jų.

— Sveiki.

— Svaikas, — atsakė jaunesnysis.

— Ar nežinote, kur galima gauti pasamdyti arklį, ratus?

Sodiečiai pažiūrėjo vienas į kitą.

— Kągi, kaime, žinoma, galima gauti arklį — atsakė senis. — O iš kur sveikas esi?

— Pakeleivis. Važiavau į S., bet ant paskutinės stoties į traukinį nesuskubau įlipti. Laukti ryto, lig kito traukinio nesinorėjo, turriu skubotus reikalus. Na, ir pasileidau pėsčias, dabar šit paklydau. Visą naktį persitrankiau.

— Taip, taip, žinoma, nėra reikalo laukti. Lig miesto iš čia kelio bus apie trys valandos. Bet kaip tu paklydai? Juk senasis kelias visą laiką eina pagal gelžkelį...

— Pradeda dasiprotėti, — dingtelėjo jaunikaitiui į galvą. — Taip tai taip, bet aš norėjau tiesiai pataikyti, — pasakė jis balsu. — Stotyje vienas žmogus aiškino, bet aš pasiklydau, — užbaigė jaunikaitis, norėdamas greičiau atsikratyti nuo savo tardytojų. Ant negudrių sodiečių veidų nesudrebėjo nei vienas muskulys.

— Taip, taip, — atsakė neveidmainiaudamas vienas sodietis. — Nežinomoje vietoje greitai galima paklysti. Tu, matyti, nečiabūvis?

— Nečiabūvis. Bet kaip daėti lig sodžiaus?

— Šit, kaip pereisi lauką ir užlipsi ant anos kalvos, tai ten... — linksmai aiškino sodietis, rodydamas ranka, — po kairei pamatysi krūmus ir tarp krūmų bus kelias, ne vieškelis, šunkelis. Tu ten neik. Po dešinėj bus vėjinis malūnas, ponų Paniutinų, jie pirmiau valdė mūsų sodžius. Tu ir ten neik, nėra reikalo, malūnas tuščias, mūsiškiai jį pakūroms drasko. Tu eik vis tiesiai ir bus tavo kelias. Keliu laikykies dešinės, vis dešinės ir išeisi ant kalnelio. Ten lamoje ir yra mūsų sodžius. Su cholmia vadinasi. Taip jis nuo amžių vadinasi. Ten nepaklysi, galėsi pasiklausti.

— Ačiū, — ištarė jaunikaitis ir greitai nuėjo.

— Laimingos kelionės! — sušuko sodietis.

Jaunikaitis atsigręžė ir linkterėjo galva. — Zulikas! — atsitolinus jaunikaitiui marmtelėjo sodietis. — Matyt stotyje pavogė maišelį ir paslėpti norėjo.

Jaunikaitis daėjo lig kalnelio ir pamatė viską, kaip aiškino sodietis: malūną ir šunkelį. Bet toliau į kaimą jis nėjo. Kad suklaidinti pėdsakus, bėglys instinktyviškai pasuko į kairę. Jį viliojo giraitė ir jam rodėsi, kad tuo keliu jis nueis į kokią nors gyvenimą.

Jis ėjo dvi valandas. Vėl prasidėjo laukai, paskui vėl miškas. Jis pasiliuosavo nuo savo sako, — numetė į tankumyną. Dabar jis buvo panašus į jaunikaitį be tarnybos, kuris neturėdamas už ką važiuoti eina pėsčias ieškoti laimės. Išrodė jis neperdaug linksmas, labai išalko, be to, nuovargis ir nemie-

(Versk)

Keleivio Redaktorius Nesusikalba Pats Su Savim

Dabartinioji pasaulinė situacija ne vienam kapitalistų tarnui susuko galvą. Padėtis yra tokia keblė, kad žmogus be savo tvirtų ir aiškaus nusistatymo dažnai neberanda atsakymo į kylančius klausimus. Tuo sunkiau yra tiems darbininkų klasės priešams, kurie yra pasiryžę patarnauti kapitalistams paskutinėse jų dienose ir visu savo griežtumu, visomis savo liežuvio jėgomis ir suktaus proto gudrybėmis atsistoti prieš darbo žmones ir jų reikalus.

Tokių yra Keleivio redaktorius. Jis neatsilikdamas nuo kitų kapitalistinių tarnų irgi puola progresyvių judėjimą, irgi puola socialistinę šalį... Tik jam nesiseka. Bepuldamas Sovietų Sąjungą jis tik parodo savo žioplumą. Štai vienas iš daugelio faktų, kuris parodo, kaip Keleivio redaktorius nesusikalba pats su savim. Keleivio Nr. 4, ant pirmo puslapio didelėmis raidėmis užrašė "Sovietų Rusija Susilaukė Vokietijos Nazių Pagalbos." O po tuo antgalviu rašo ir įrodinėja, kad nazių kariuomenės strategai jau atvyko "gelbėti Stalino" ir vesti Suomijos karą. Šulig Keleivio nuomone, tai raudonarmiečiai yra visai netikę kariai ir nemoka kariauti, bet kas kita esą Vokietijos naziai. Vokietijos naziai tai jau, sulig Keleivio, yra gabiausi ir sumaniausi kariai ir strategai. Ir todėl tai "raudonarmiečių vadovybė paėmė į savo rankas Hitlerio atsiųsti naciški strategai," rašo Keleivis. "Todel taip staigiai ir pasikeitė rusų armijos veiksmai. Tie 40,000 raudonarmiečių, kurie praeitą savaitę pradėjo bėgti iš Salla fronto ir nubėgo 30 mylių, dabar staiga tapo sulaikyti ir atsisukę pradėjo puolimą iš naujo. Tuo pačiu laiku šimtai orlaivių bombarduoja Suomijos miestus ir kelius fronto užnugarį. Tai jau vokiškas karas."

Toliau jis nurodinėja, kodėl Hitleris "atėjęs" Stalinui talkon ir taip toliau. Vienu žodžiu, žmogų "jistikina," kad taip tikrai ten Suomijoje yra, o ne kitaip.

Na, vienai minutei daleiskime, kad taip. Lai jau "vokiečiai naziai," tie gerieji Keleivio strategai vadovauja Suomijos fronte. Bet ką jie laimėjo? Klausiant ir

tikint kapitalistiniams pranešimams, tai kaip seniau, taip ir dabar, Suomijos baltagvardiečiai "sumuša, sunaikina, atakas atmuša" ir "200 suomių patrulių apsupta 70,000 raudonarmiečių." Kaip pasirodo, tai tie Keleivio redaktoriaus išgarbinti Vokietijos nazių strategai yra nei kiek negeresni už raudonarmiečius...

Bet kas tam tiki? Niekas tam netiki. Netiki ir pats Keleivio redaktorius, bet jis tą visą rašo manydamas, kad tik jis vienas gudrus, o žmonės niko nesupranta, nieko neišmano. Ir, štai, jis, "gudruolis" Keleivio redaktorius pasinaudodamas tokių žmonių "nesupratimu" paskleis demoralizaciją darbo žmonių tarpe ir "apšmeiš" Sovietų šalį. Jeigu jis taip nemanytų, tai tokių nesąmonių nerašytų.

Bet tiek to. Eikime toliau. Ant pirmo puslapio svietui įrodo, kad Vokietijos naziai "atėjo" rusams talkon, o ant antro savo laikraščio puslapio patalpino paveikslą, kuris rodo, kaip Sovietų Sąjungą stengiasi apsupty Vokietija. Sulig to paveikslas, tai esą Sovietai stengiasi viena šaka per Skandinavų šalį prisiartinti prie Vokietijos, o antra per Balkanų valstybes ir lyg replėmis sukabinoti Vokietiją. Ir po tuo "paveikslu" jau rašo sekančiai:

"... Maskva pradėjo stiprinti savo pozicijas Baltijos pajūryje del to, kad galėtų apsupty Vokietiją..."

Taigi, sulig Keleivio redaktoriaus logikos išeina, kad Vokietijos naziai atėjo į Maskvą gelbėti Stalino, o Maskva planuoja iš visų pusių apsupty Vokietiją ir ją sutriuškinti. Tą planą žino visi, ji žino ir Keleivio redaktoriaus, bet jo nežino Vokietijos Hitleris, nes jei žinotų, tai "neitų" padėti rusams. O gal Hitleris tą Maskvos planą žino, bet vis vien eina "gelbėti" rusams sumušti "suomius?" Gal...

Bet faktas yra ir kiekvienam žmogui yra aišku, kad Hitleris neatėjo raudonarmiečiams talkon. Hitleris negelbėja Stalinui, o Stalinas negelbėja Hitlerio. Tik Keleivio redaktoriaus tokias nesąmones skelbia, norėdamas pasitarnauti kapitalistams prieš progresyvių žmonių veikimą. Viskas eina savo vaga, savo

linija, tik Keleivio redaktoriaus nebesusikalba pats su savim. Dėdamas tas dvi kontradikcijas į savo laikraštį, matomai, buvo padauginęs išgerti mišiauno vyno...

B. Baltagvardiečiai Žiauriai Persekioja ir Žudo Jiem Priešingus Darbininkus

Kovoms už pasiluosavimą kilus ir kas kart vis labiau plečiantis po visą Suomiją, baltagvardiečių valdžia ir jų sargai griebiai paskutinių priemonių, kad kaip nors žmonių kilimą sulaukyti. Tam savo tikslui, atsiekti jie naudoja žiauriausias teroro priemones, areštuodami ir žudydami kiekvieną žmogų, kuris tik pareiškia simpatiją Suomijos Liaudies valdžiai.

Stokholme (Švedijoje) leidžiamas laikraštis "Ny Nag" plačiai aprašo tuos žiaurumus ir iškeltus tuos faktus aikštėn, kuriuos kapitalistai ir jiems tarnaujanti menševikai stengiasi paslėpti.

"Ny Nag" patalpina pranešimus apie masines darbininkų žudynes, vykstančias po visą baltagvardiečių rankose esančią Suomiją. Tas laikraštis nurodo, kad visa dirbanti Suomijos liaudis neapkenčia Mannerheimo režimo ir smerkia reaguojančią Suomijos valdžią, kam ji neuž-

Melai Skelbiami Korespondentų Vardu

Kapitalistiniai laikraščiai savo propagandos varymui ne visados naudoja korespondentų pranešimus. Jeigu jų propagandos tikslams reikalinga kokios nors žinios kaip fakto, tai jie tą "faktą" padaro savose redakcijose ir paskelbia, kaip tikrą žinią.

Melas ir žinių gaminimas, kapitalistinių laikraščių redakcijose yra labai paprastu dalyku. Korespondentai iš užsienio dažniausiai atsiunčia telegramomis tik trumpus pranešimus, iš kurių redakcijose paskui padaro ilgiausius aprašymus ir talpina tų korespondentų vardu.

Del to dažnai laikraščiu leidėjai susipyksta su savo korespondentais, kada jie pasijunta likę melagiais, tik tas nevisada iškyla aikštėn, nes didelis ir geras duonos kasnis daugeliui korespondentų atšaldo ūpą ir burną užčiaupia. Bet kartus nuo karto

mezgė su Sovietų Sąjunga draugiškų ryšių, o patsidavė užsienio kapitalistų karo planų prieš Sovietų Sąjungą vykdymui.

Stokholme gauti pranešimai, kad vienu kartu Suomijoje buvo areštuota tūkstantis darbininkų ir visi, kurie simpatizavo revoliuciniam judėjimui, tuojau likę masiniai nužudyti.

Viipuri (Viborg) provincijos industriniuose distriktuose, Vuokseniska ir Kotka uostuose darbininkai smarkiai užprotestavo prieš savo išnaudotojus, todėl, kad jie verčiami dirbti ilgiausias valandas už vergišką atlyginimą, kurio nepakanka pragyvenimui. Prieš juos pavartotas smurtas ir jie militarine jėga yra verčiami dirbti.

Abelnai, visoje Suomijoje priespauda ir teroras pasiekia 1919 metų laikotarpį.

Kiekvieno distrikto valdvičiams suteiktos teisės areštuoti bile asmenį, jiems įtariamą kaip neįtikimą ir bė teismo kalinti kalėjimuose.

Fašistiniams Suomijos Lapna partijos smogikams yra suteiktos didžiausios sauvaliavimo ir žmonių terorizavimo teisės.

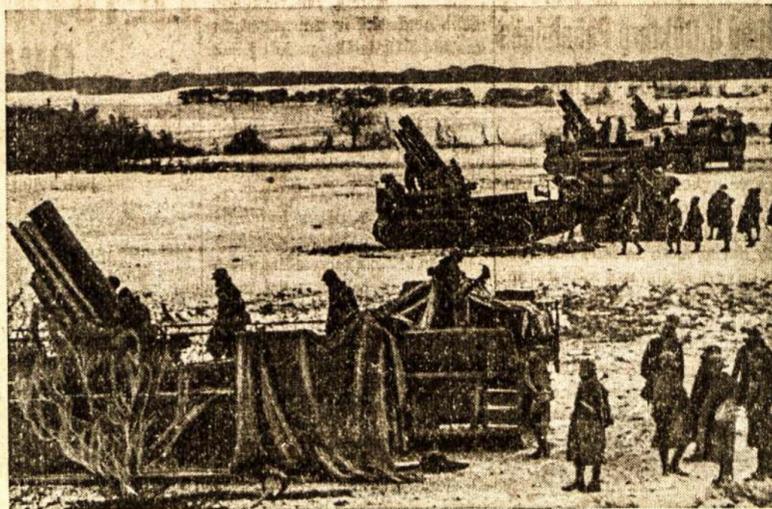
Tos visos Suomijos liaudies kančios ir persekiojimai greitai pasibaigs, kai Liaudies Valdžia, remiama Sovietų Sąjungos, išvys visus išnaudotojus ir paveręjus ir įsteigs tikrąją Liaudies Valdžią visoje Suomijoje.

B.

pasitaiko vienas, kitas korespondentas, kuris tiesos žodį laiko aukščiau visko ir tuos pagamintus melus iškelia aikštėn. Neseniai tas atsitiko su Londono Daily Express didlapio korespondentu Robert Magidoff. Jį laikraščio leidėjas pasiuntė Maskovą, ir dar jam nepasiekus Maskvą, jo vardu pradėjo skelbti pramanytas žinias ir pranešimus, kaip jau gautas iš Maskvos.

Jis apie tai patyręs, tuojau nuvyko į Maskvoje esantį Liaudies Komisariatą, prie užsienio ministerijos, ir pareiškė, kad jis teisybės vardan užginčija tuos jo vardu talpintus pranešimus ir kad, protestuodamas prieš jo vardo naudojimą melagingoms žinioms pateisinti, jis atsisako būti Express'o korespondentu.

Laikraščio leidėjai kando musę, bet nuo tokių pramanytų žinių talpinimo nesusilaikė.

Francūzų 280 milimetrų howitzers — kanuolės, kurios parengtos kovai su naziais, jeigu pastarieji pavasarį pradės ofenzy-

vą. Tik kyla klausimas, ar drįs bent viena pusė pradėti. Gali būti taip, kad šantarvininkams teks pradėti, jeigu nenorės lauk-

ti kito rudenio ir žiemos. Kai kas spėja, kad vokiečiai nepuls, nes ant vietos sėdėti jiems daug sveikiau.

Ankstyva Meilė

(Feljetonas)

Sakau, vis ta ankstyboji meilė kulta. Jei ne meilė, gal būt, aš šiandien jausčiaus laimingiausių žmogumi pasaulyje, o dabar, žiūrėkite, kas su manim pasidarė.

Nors dar ne pavasaris ir obelvis nežydi, nei laukai pasipuošę žaliomis pievomis, nei gegutė miške užkukavo, nei ievas pakviopamiškėse, — vis dar tebesiaučia vasario šalčiai ir sniego pūgos laukuose, bet aš sumaniau įsimylėti. Taip, sumaniau įsimylėti. Taip neramu, liūdna ir skurdu vienam. Kur einu, ką darau, ką maštau, o mano širdis vis sunkiai alsuoja, lyg kalvio dumplės. Sako, visi įsimylėję laimingi, tad ir aš sumaniau paieškoti tos rojiškos laimės ir įsimylėti.

Sumanyta — padaryta. Greitai susiradau sau patinkančią mergelę, susimerkiau, susipažinau, susimylėjau. Graži ir meili buvo mano Katriutė. Taip, jos vardas buvo Katriutė, o pavardė Trumparegė. Tokia jau pavardė. Tikrenybėje ji nebuvo trumparegė. Ji turėjo dvi dideles, lyg cibulias, akis, kurias, žmonės kalbėjo, ir miegodama neužmerkia. Miega, sako, kai kiškis akių neužmerkus. Gal būt ir visa mano nelaimė — paljo nuo to, kad ji nebuvo trumparegė, o tolieregė, subversyškai galvojant.

Taigi, susimylėjom ir buvom laimingi. Aš vis būlavo sakau, "Brangute, širdele," o ji atsako "Branguti, puputi," — ir vis abudu būdavom kartu. Pasipupenam, pasimyluojam ir kas vakaras vaikštom abu, kai neperskiriame broliai, taip sakant.

Kartą ji, kažką susimislinsusi, ima man ir sako:

— Žinai, — sako, — pupyti, užeikim į teatrą. Pasižiūrėsim į šio, pasilinksminsim, pasijuoksim.

Aš nieko blogo nenujausdamas ir sakau:

— Gerai, širdele, užeikime. Tiesą pasakius, po tokias vietas aš nesu pratęs vaikščioti. Kas kita, vakarą praleisti prie pinaklio, ar golo kazyruojant. Žmogus, taip sakant, po draugų ir stiklą alaus išsigeri ir širdį patiešij, kortomis beužadamas stalą. Na, bet meilė viską padaro. Sako einam, na, tai einam. Nuėjom.

Iš pradžių viskas buvo gerai. Patogiai susėdom į minkštas kėdes, ir kaklus ištempę, pro kitų galvas pradėjom žiūrėti ką rodo. Iš pradžių rodė nebologai. Bučiosios tokia jauna ir daili mergina su kažkoku padauža, net mane pavydas suėmė. O paskui kažkokie žmonės pradėjo lakstyti, jodinėti arkliais. Kaž kas verkė pradėjo, bet aš nebemačiau kas. Tokia aukšta skrybele prieš mane sėdėjo, kad aš pro ją nieko nemačiau. Net kaklas pa-

siakreipęs žiūrėjau ką rodo. Toks malonus kvapas ėjo nuo mano Katriutės, kad net man saldu pasidarė. Kvepėjo razetomis...

Netrukus aš pasijutau, kad aš vienas su Katriute... Vaikščiojam, rodos, po laukus, šokinėjame per griovius ir renkam gėles. Aš rodos, kai tik šoku per grabę, tai vis ir suklumpu, o mano Katriutė, kai ožkytė, tik, strykt, ir jau kitą pus grabės ir vėl mane šaukia, ir vėl vylioją... O aš vis vejuosi ir pavyti negaliu. Ji šypsosi į mane meiliai ir, rodos, vardu šaukia. Smaugu ir gera...

Tik staiga pajuntu, kad kažkas judina mane už peties ir nepažįstamu vyrišku balsu sako:

— Mister, it's time to go home.

Greitai praplėšiu akis. Aplinkui šviesu kai diena. "Pramiegojau," dinktelėjo galvon mintis, bet apsidairęs greitai susivokiau, kad aš nieko neprimiegojau, kad aš tebesu teatre ir kad taip šviesiai šviečia elektros lempos. Nusiraminau. Žmonės jau visi buvo išėję, nebebuvo ir mano Katriutės. Tik aš vienas buvau pasilikęs. Padėkavoju, kad pažadino ir pakilęs greitai parėjau namo.

Kitą dieną, aš nieko nelaukęs nusiskubinau pas Katriutę ir pradėjau ją barti, kam ji taip nemandagiai su manim pasielgė ir palikusi mane vieną parėjo namo.

Bet kur tau. Ji nei klausyti nenori. Pyksta. Aš, nesuprasdamas, kas su ja atsitiko, greitai puolau prie jos ir sakau:

— Katriute, širdele, pasakyk kas tave nuskriaudė, kas tave užrūstino, o aš tokiam marmūzė tuojau sumalsiu!

— Malk ją pats sau! — sušuko ant manęs. — Nenoriu tavęs nei pažinti!...

Aš nieko nesupratau už ką ji ant manęs užpyko. Sakaus, tai tau, meilė, kaip greitai atšąla. Pamatė teatre gražesnį, tai ir papūtė nosį. Ir savo širdį prisiėkiau daugiau nei vienos į teatrą nevesti. O ji vis pyksta. Sako:

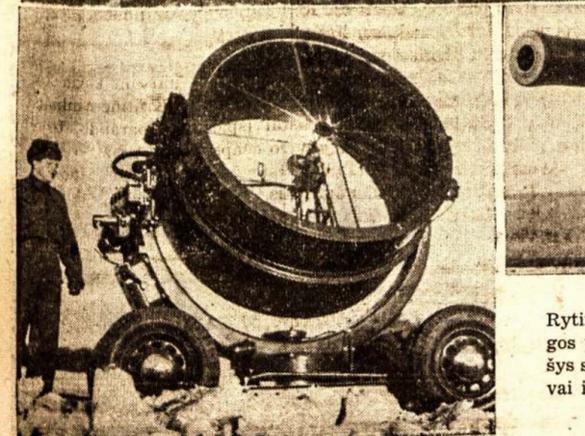
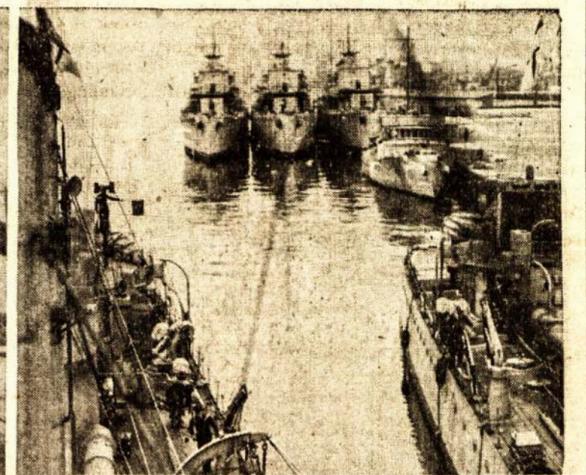
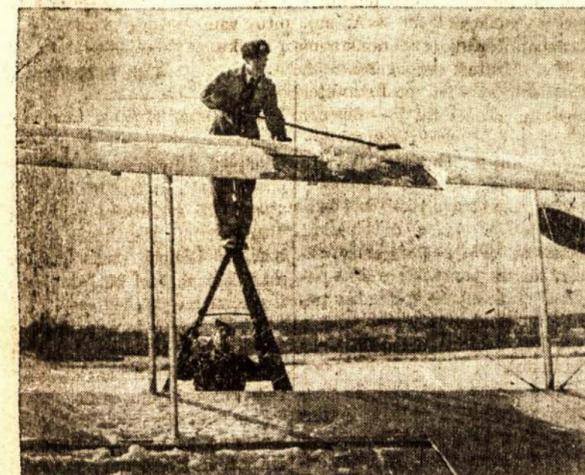
— Knarki, kai gyvulus! — Betgi, — sakau, — širdele, kiekvienas knarkia, kai miega...

— Taigi, kai miega!... — rūščiu žvilgsniu permetus mane sušuko ir apsilvikiusi išėjo. Aš supratau, kad viskas pasibaigė.

Dabar aš vaikštau vienas sopenčia širdžia ir ryju karčias ašaras. Nepasisekė, sakau, nepasisekė mano ankstyboji meilė ir todėl aš jos kančias dabar turiu nešioti savo širdyje.

Dėdė Albinas

SKAITYKIT ir PLATINKIT LIAUDIES BALSĄ!

Rytinio Kanados kranto apsaugos priemonės. Visos ginklų rūšys sujungtos, orlaiviai, karo laivai ir kanuolės. Apačioj, kairėj,

matomas galingas prožektorius, kurio pagalba galima gana toli pasiekti ir matyti, ar nesitartina prieš karo laivai ir orlaiviai.

DIDŽIOSIOS BERTOS

Londonė gauti pranešimai, kad vokiečiai išrado naujausias mados kanuoles, vadinamas Didžiosiomis Bertomis, kurios 661 svarų šovinį numeta net už 155 mylių.

Tokia kanuolė, pastatyta ant Olandijos arba Belgijos jūros kranto, lengviausiai galėtų pasiekti Londoną bei kitus Anglijos pakraščius ir nuolatiniu apšaudymu juos terorizuoti.

Militaristai visai neabejoja apie galimumą tokias kanuoles pastatyti, bet apie jų efektingumą galėtų parodyti tik ateitis.

Didžiosios Bertos nėra jokia militarinė paslaptis. Dar didžiojo karo pradžioje vokiečiai buvo paleidę į darbą 42 cm. gaubica, vadinamą storąja Berta, kuri granažą, 2,500 svarų sunkumo, numesdavo už 5-6 mylių. Vėliau vokiečių 16 colių gaubicos tokį pat šovinį numesdavo 10 mylių. O 14 colių gaubicos su ilgiais vamzdžiais sviedinį nušaudavo net 15 mylių. Į tas vokiečių patrankas francūzai atsakė 52 cm. patrankom, kurios 3,000 svarų šovinį nusviesdavo 7-8 mylių atstuman. Tame šovinyje buvo 600 svarų sprogtamosios medžiagos, o patranką iššaudavo elektra.

Kad būtų galima pasiekti dar toliau, vokiečiai ėmė perdirbinti savo ilgavamzdes 38 cm. jūrų patrankas. Patrankos ilgis žymiai padidintas ir iš jos paleistas šovinys skrido apie 60 mylių. Tą milžinišką atstumą šovinys nuskrusdavo per tris su pusę minutes, pakildamas 15 mylių į viršų.

Kaip žinoma, su tokiais patrankomis vokiečiai tada apšaudė Paryžių. Į Paryžių buvo paleista 303 sviediniai, iš kurių 183 krito mieste, o kiti už miesto. Šovinių taiklumas buvo labai prastas ir nepateisino tų didžiųjų išlaidų surištų su kanulių ir šovinių pagaminimu. Be to, iš vienos patrankos tebuvo galima paleisti tik 50 šūvių. Po to patranką reikėjo mesti į laužą. Daugiau ji nebuvo tinkama naudojimui.

Dabar, suprantama, karo technikai tobulėjant, ir tos didžiosios Bertos yra patobulintos. Bet kol kas dar nėra žinoma, kokius rezultatus jos duotų paleistos į darbą ir kaip jos galėtų tarnauti.

Kek anksčiau buvo patirta, kad vokiečiai turi išradę naujas didžiūsiąs Bertas, kurios sviedinį gali nušauti 100 mylių atstuman, bet ir apie šias dar per anksti sakyti, kokį efektingumą turėtų panaudotos.

Visus Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos Narius

Gerbiami draugai ir draugės. Nors jau buvo rašyta apie naujos, valdybos išrinkimą 1940 metams ir finansų sekretoriaus pasikeitimą, bet vis dar ne kurie nariai savo laiškus adresuoją buvusiam finansų sekretoriui. Todėl čia dar kartą noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad laiškus rašydami draugijos reikalais finansų sekretoriui, rašytumėt bei kreiptumėt asmeniškai sekančiu adresu: J. Pelakauskas, 2183 Wurtelle St., Montreal.

Labai prašau tą įsitęmyti, nes laiškuai nuėję kitu adresu negali sulaukti tinkamo ir greito pataravimo, nuo ko gali prisieiti jums patiems nukentėti.

Draugiškai,
J. Pelekauskas
Finansų Sekretorius

KAS NAUJO VAKARŲ KANADOJ

REVELSTOKE, B. C.—Grįždamas "namo" aplankęs rytines Kanados lietuvių kolonijas skubėjau, nes tuo laiku jau buvo einama prie Liaudies Balso vėjais, o be to, dar buvau pasižadėjęs šiek tiek padėti ir draugams winnipegiečiams jų įsigytos salės reikalams.

Visų pirma tuo reikalu teko pirmoji proga pasidaruoti Calgary, bet čia draugai jau vėjai buvo užsiėmę ir aš nebenerėjau jiems trukdyti. Edmontone taip pat. Tad ten ir pasistengiau draugų dėmesį atkreipti į winnipegiečių reikalą. Visi draugai prijaudė winnipegiečiams ir mato reikalą juos paremti, bet beveik visi jau ir yra savo aukomis prisidėję, o be to, artėjant žiemos šalčiams ir nesant darbų, kiekvienas turėjo būti priverstas skaitytis su tais centais, kuriuos dar turi. Todėl winnipegiečiams pavyko gauti tik vieną auką iš draugo E. Ewasko 50 centų.

Grįžęs į Revelstoke dalykus radau blogesnius, negu palikau. Darbai visai sumažėję. Bedarbių pilna visur. Žiemos šalčių ir vargų žmonės prispautė aimanuoją ir bailiai žiūri į ateitį. Pavasaris dar toli, o jau visi žmonių ištekliai išsisėmę. Kuris darbininkas dar dalinasi savo uždarbiu su šunbosiais, tai tas dar šiaip taip savo darbėli palaiko, o kiti visi yra priversti laukti ir patys nežino ko. Grįžęs nebegačiau ir aš darbo. Bosas sako, kur praleidai pinigus, tai ten dabar ir eik ieškoti darbo... Jeigu pinigų būčiau praleidęs su bosais, tai atrodo, kad darbą gaučiau. Man nusiskundus, kad norėčiau užsidirbti del pragyvenimo, atsakė: "Stok kariuomenėn. Gausi maistą, drabužius ir dar po \$1.30 į dieną pinigais."

Del Liaudies Balso vėjais Revelstoke dar visai mažai pasidaruota, nors čia yra 9 lietuvių ir visi Liaudies Balsą skaito. Reikėtų visiems pasistengti ir daugiau prie laikraščio išlaidų prisidėti. Nesgi Liaudies Balsas mums suteikia tokias žinias, kurių kiti laikraščiai mums nesuteikia. Tiesa, čia į Kanadą spraudžia išnaudotojams tar naujančius laikraščius, kaip Naujienas ir Keleivį, bet jų šmeižtais visi kanadiečiai piktnasi.

Nors Naujienos skelbia, kad Liaudies Balsas bankrutuoja, bet tikrenybėje bankrutuoja Naujienos. Man esant Winnipege ant vieno susirinkimo buvo skaitytas Naujienų atsiųstas laiškas, kuriame šaukėsi ir prašė, kad žmonės tą laikraštį užsiprenumeruotų, bet laišką perskačius nei vieno neatsirado, kas sutiktų už tokį šmeižų lapą

mokėti savo pinigus. Į sekretoriaus užklausimą susirinkusieji nieko neatsakė ir taip pirmininkas liepė tą laišką padėti į šalį.

Labai gražiai pasielgta. Mes darbininkai žmonės turime palaikyti ir skaityti savo spaudą, kuri atstovauja ir gina darbininkų reikalus, o tuos, kurie tar nauja imperialistams, tai lai juos ir palaiko patys kapitalistai ir skaito. Mums darbininkams su tokiais laikraščiais, kaip Naujienos, nereikia turėti nieko bendro.

Liaudies Balsas yra mūsų laikraštis ir būtų negražu, jei mes Revelstoke lietuvių atsilikime jo neparėmę.

K. M.

AUKOS

Gauta per drg. J. Radzevičių, iš Winnipeg, Man., aukavo: Radzevičienė 25 c.; Simijonas 15 c.; Dokimuk 10 c. Viso 50 centų.

Gauta per drg. J. Purį, iš Vancouver, B. C., aukavo: Michal \$1.00; Urbietis, Puris, Bitela po 50 c.; Baltrus, Meškauskas, Mališauskas, Staukevich, Tirupa, Never, Miss Kruminica po 25 c.; O. Beker 10 c. Viso \$4.35.

Gauta per drg. J. Bruzga, iš Natal, B. C., aukavo: Bruzga ir A. Brazgienė po \$1.00; Šerkšnas, Cepeliauskas po 50 c.; Hamothy 25 c.; Lohin 15 c.; Barrycko 10 c. Viso \$3.50.

Gauta per drg. F. Tumėną, iš Fort William, Ont., aukavo: Tumėnas \$1.25 c.; Jodzevičius 50 c.; Legas 25 c. Viso \$2.00.

Gauta per drg. W. Smith, iš Fort Frances, Ont., aukavo: Smith \$2.00; Kraucevičius, Počtar, Sandul, Dauška po 25 c.; Miller, Leterie po 10 c.; Payn 5 c. Viso \$3.25.

Per drg. F. V. Beallę, iš Codamin, Alta., aukavo: F. V. Bealle, Ratoski, F. A. Bealle po \$1.00; Ch. Shugz \$2.00; N. Walack, J. Salga, J. Trepeika, E. Gerlath, A. Kulac, L. Raffin po 50 cent.; W. Driega, S. Lis, Friend, J. Dielauski, N. Driega, J. Palivoda, J. Gushel, A. Valla, A. Cibulak, J. Gromek, M. Glowiski, P. Muzycka, J. Pegovich, M. Kovich, G. Nedimovich, G. Urbanac, G. Sekulek, M. Klepkan po 25 c.; A. Malanovich 10 c. Viso \$12.60.

Per drg. Al. Maigį, iš McKenzie Island, Ont., aukavo: A. Maigis \$5.00; P. Bukis \$2.00; D. Balaišis, P. Kumpauskas po \$1.00; G. Nosel, J. Jarašun, A. Mikonis, T. Malaska, N. Charney, A. Venerus, K. Drasik, J. Kolyk po 50 c.; J. Dorik, M. Haliuk, S. Shachura, J. Pakros, G. Johnson, E. Martin, P. Sakaliuk, Anderson po 25 c. Viso \$15.00.

Per drg. O. Matukienę, iš Edmonton, Alta., aukavo: O. Matukienė 50 c.; W. Stenulis, P. Batta po 25 c. Viso \$1.00.

Per drg. O. Savickienę, iš Edmonton, Alta., aukavo: Makarevičius \$1.00; E. Evaska 50 c.; A. Rubinskas 46 c. Viso \$1.96.

Per drg. V. Mažetį, iš Edmonton, Alta., aukavo: W. Mažetis \$1.00; P. Babeckis, J. Senuk po 50 c.; A. Plašins, S. Pleškus, J. Gvikus po 25 c. Viso \$2.75.

Per drg. A. Rubinską, iš Fraser, Alta., aukavo: A. Rubinskas, J. Kuktaras po \$1.00; K. Baltuška, J. Ilgutis po 70 c.; Keragalvis 50 c.; Kucas 10 c. Viso \$4.00.

Per drg. J. Buchinską, iš Spirit River, Alta., aukavo: Kulinauskas 50 c.; T. Bucinsky, Nedelko, Shedauskas, Moro, J. Businskas po 25 c.; Rinkunas 10 c. Viso \$1.85.

Per drg. J. Radzevičių, iš Winnipeg, Man., aukavo: Purienė \$1.00; Satkunas 50 c.; Jurkšaitis 25 c. Viso \$1.75.

Per drg. W. Bikas, iš Nixon, Ont., aukavo: Bikus 50 c.; P. Peskarskis, Cibinskas, Valaitis po 25 c. Viso \$1.25.

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS REIKALAI

Vajus Naujų Narių Gavimui ir Organizacinio Fondo Sukėlimui

LLD Kanados Veikiantis Komitetas nutarė, nuo kovo mėn. pirmos dienos pradėti dviejų mėnesių vajų naujų narių gavimui ir Organizacinio Fondo sukėlimui. Atsižvelgiant į dabartinę padėtį, mūsų draugijos narių organizacinį pajėgumą ir į būtiniausius progresyvio judėjimo reikalus, mes nustatėme šio didžiojo vėjais darbui planą gauti 100 naujų narių ir sukelti \$600 į organizacinį fondą. Mūsų draugijos rajonams, Kanadoje, rekomenduojame priimti sekančias kvotas: Pirmam rajonui gauti 35 naujus narius ir sukelti \$200 į organizacinį fondą; Antram rajonui — 35 naujus narius ir sukelti \$200 į organizacinį fondą; Trečiam rajonui — 18 naujų narių ir sukelti \$100 į org. fondą; Ketvirtam rajonui — 12 naujų narių ir sukelti \$75 į organizacinį fondą.

Šiuo reikalu rajonų komitetams išsiuntinėta laiškuai su pagedavimu, kad jie paruoštų šiam vajui planus del kuopų gyvuojančių jų rajonų ribose. Kuopoms taip gisuntinėjami laiškuai ir ruošiamas vajui medžiaga, kuri šį mėnesį bus pasiųsta kuopų sekretoriams.

Visus LLD narius ir naves, vardu LLD K.V.K. nuosirdžiai prašome stoti vėjais darban, kad ir šį vajų panašiai garbingai pravestume, kaip kad pravedėme Liaudies Balso vajų. Mes tikimės, kad Liaudies Balso skaitytojai, rėmėjai ir visi progresyvio judėjimo draugai ir draugės, simpatikai prisidės prie šios mūsų draugijos didžiosios darbymetės. Dėkime pastangas, kad šiuo metų Pirmąją Gegužės, kaipo darbo žmonių tarptautinio solidarumo šventę minėtume garbingai išpildę savo organizacijos nusistatytus planus.

Maršrūtas Po Kanados Lietuvių Kolonijas

Nežiūrint visų keblumų ir finansinių trūkumų, LLD K.V.K. nutarė šiais metais praveisti maršrūtą po didesnes Kanados

lietuvių kolonijas.

Kada ir kur lankysis K.V.K. siunčiamas draugas bus nurodėta rajonų komitetams, kurie reguliuos maršrūto pravedimą savo rajonų ribose. Kuopų valdybos, bei pavieniai aldiečiai, labai prašomi palaikyti gaudesnę kooperaciją su rajonų komitetams maršrūto ir kitais organizaciniais reikalais.

Dr. Edv. Zdanauško Išlaisvinimo ir Paremimo Reikalai

LLD Kanados Veikiantis Komitetas darėme eilę žygių del drg. Edv. Zdanauško išlaisvinimo iš Ispanijos fašistinių rankų. Išnaudojome visas legalias priemones, bet pasekmės prastos. Prieš prasidedant karui Kanados valdžia, į kreipimus išlaisvinti ir duoti teises sugrįžti drg. Edv. Zdanaukui į Kanadą, labai mažai kreipė domės, vis atidėjo bei aiškinosi, kad del betvairių Ispanijoje jie tuo reikalu jokių žygių negali daryti.

Karui prasidėjus, d. A. Zdanauškienė, Edvardo motina, kooperuodama su K.V.K. komitetu pasiuntė Kanados valdžiai prašymą su paliūdymais, kad jis (E.Z.) Kanadoje turi pailkę nuosavybę ir jo giminės užtikrinto jam darbą, bet ir į tą atsakė, kad, būk tai, Ispanijos valdžia jį nepalaidžianti, ir jis neturjis teisių sugrįžti į Kanadą.

Buvo kreiptasi per Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus įstaigą, del ryšių su drg. E. Zdanauku. To pasekmės, jis savo motinai ir draugams atsijuntė kelių žodžių angliškų laiškelius, kuriuose praneša, kad jis esti Ispanijoje, Burgos kalėjime ir prašo prisijusti pinigų, drabužių ir knygų. LLD K.V.K. pasiuntė keletą dolerių jo paramai. Čia tenka priminti ir tą, kad Kanados pašto įstaigos atsisako suteikti užtikrintą patarnavimą persiuntimui solidarumo šventę minėtume garbingai išpildę savo organizacijos nusistatytus planus.

Dr. Z. Zdanauško ir Francijos lageriuose esančių draugų parėmimo reikalui K.V.K. išsiuntinėjame visoms LLD kuopoms po blanką parinkimui aukų, bei

atskreipimus, kad kiek nors paremtų iš kuopų išdų. Aldiečių prašome atkreipti atydą į mūsų tautinius ir klasinius brolius kovotojus esančius prieš nelaisvėje.

Neatidėliokite Su Duoklių Užsimokėjimu

Del daugelio narių atidėliojimo narines duokles užsimokėti, taip atsitiko, kad dar pusėtinai didelis skaičius narių yra neužsimokėję duokles už 1939 metus. Tai neleistinas draugų ir draugų apsilėidimas. Visi norime kad centras savo pareigas atliktų laiku, knygos ir žurnalas nesivėluotų, bet su duoklių užsimokėjimu dažnai labai neleistinai atsiliekame. Šiais metais tos "istorijos" nekartokite. Duokles už šiuos metus ir skolingas duokles prašome kuo greičiausia sumokėti, nes centrai labai reikalingi pinigai del knygų ir žurnalo leidimo.

K. K.

LLD K.V.K. Sekretorius
P. O. Station "D," Box 44,
Montreal, Que

Social-demokratų Vadai Stoja Talkon Mannerheimui

(Atkelta nuo 2-ro pusl.)

iš Atstovų Rūmų komunistus atstovus, kurie turėjo pilną teisę tenai pasilikti.

Jis persekioja viską ir panaziną paskutines senas demokratines laisves, darbo unijų, spaudos ir žodžio laisves. Jis teisia šiesiems metams kalėjimo kiekvieną, kuris prasikalsta besistengimu paskleisti lapelį, o devyniems metams už vieno lapelio paskleidimą.

Jis tik ką užgrobė "tikslu su naikinti" — sako policijos įsakymas, — ne tik visus Lenino ir Stalino raštus, bet taipgi "Marksizmo Biologiją," parašytą Sorbonne profesoriaus Prentant; "Plienas" — Andre Philippe; "Geležinė Kurka" — Jack London; "Motina" — Maksim Gorkio; žurnalą "La Pensee" (Mintis) redaguojamą profesoriaus Langevin, Francijos instituto nario, kuriam bendradarbiavo tokie asmenys, kaip Dr. Wallen, Francijos Kolledžio profesorius, daugybė daktarų, inži-

MAŠINOS, KURIOS PAGELBSTI MOKSLUI

Nekurios mašinos pirma būna panaudojamos industrijoje, o paskui mokslė. Pavyzdžiui, vėjinis malūnas pirmiausia buvo panaudotas grūdų malimui, o pėto mažasis vėjinis malūnas, vadinamas anemometru, pradėtas naudoti matavimui vėjo greičiu. Kai kada dalykai eina iš kitos pusės. Taip daugelis instrumentų nustojo savo originalios kos užduoties.

Termometras ir barometras paprastų žmonių dar naudojami matavimui. Tačiau dujomėtras, kurį laboratorija pagamino matavimui vandenyje esančių dujų, dabar naudojamas surinkimui.

Daugiausia daiktai išleidžiami ir vėl paimami atgal. Pavyzdžiui, svarbiają X-ray spindulių tūbą išrado laboratorija. Tuojau ją panaudojo medicina ir industrija. Industrija šią tūbą ant tiek pagerino ir nupigino jos pagaminimą, kad jai sugrįžus į pirmąją savo vietą, į laboratoriją, kurioje ji buvo išrasta, sunku buvo ją pažinti.

Aparatas, kuris paskutinės gentkartės laikotarpyje padėjo iš laboratorijos į industriją, vadinasi centrifugu arba smetonos seperatorium, o aparatas, kuris greitai padėgė iš laboratorijos į industriją, vadinasi ultra-centrifugu. Į paprastą centrifugą mes pilame skysčius, susidedančius iš sunkesnių ir lengvesnių dalių, pavyzdžiui kraują ar pieną. Skytlis įpiltas į sukantį indą atskiria į dalis, sunkesnes dalyse išlektą į šonus. Pavyzdžiui, centrifuguojant kraują raudonieji kūneliai išmetami į šonus, nes jie sunkesni už kitas kraujo dalis. Tas pats gaunasi ir centrifuguojant pieną: pieno dalys, kurios sunkesnės, išbėga į šonus, o smetona, kaipo lengvesnė, pasilieka ir nueina savo keliu.

Paprasti centrifugai pajėgia išskirti iš smetonos pieną, iš kraujo raudonus kūnelius, o ļaug galingesni pajėgia išskirti ir bakterijas. Jeigu mes panaudokime švedų fiziko Svedbergo pakankamai pajėgų centrifugą,

Centrifugai jau vaidina ir suvaidins chemioje didelę rolę. Paimkime chlorą. Jis yra dviejų elementų mišinys, kurio atamai nuo 35 iki 37 kartų sunkesni už anglidario atomus. Chloro elementai atamai taip glaudžiai cheminiai susijungę, kad iki šiol nebuvo būdo juos atskirti. Tačiau dabar jau galima juos atskirti centrifugo pagalba. O iš naujų chemikalų galima išvystyti nauji dalykai, nauji cheminiai tvariniai. Todėl galima tikėti, kad už 50 metų chemikalų atskiriami vienas nuo kito daugiausia bus naudojami centrifugai.

Pavyzdžiui, mes žinome, kad spiritas daug lengvesnis už vandenį, todėl jo valyme šiandien virinimui jį atskiriame nuo vandens. Bet gal ateis laikas, kad sukimu distiliuoti spiritą bus ekonomiška. Tas pats ir su daugeliu kitų dalykų.

Pagal Profesorių
J. B. S. Haldane

WASHINGTONAS. — Sen. Johnson spiriasi, kad siūloma Suomijai (Mannerheim režimui) paskola būtų sumažinti bent per pusę. Kiti senatoriai sako, kad visai neduoti paskolos, o geriau bondsus išleisti, kurių pardavimas tačiau turi būti amerikiečių komiteto prižiūrimas.

W. Walton Moore, varde valstybės departamento, pareiškė, kad galima duoti paskolą ir visticiek būsią legalu, nebus sulaužytas neutralumas. Bet ir tas neįtikino senatorių, kurie priešingi tokiai paskolai ir mano tai būtų laužymas neutralumo.

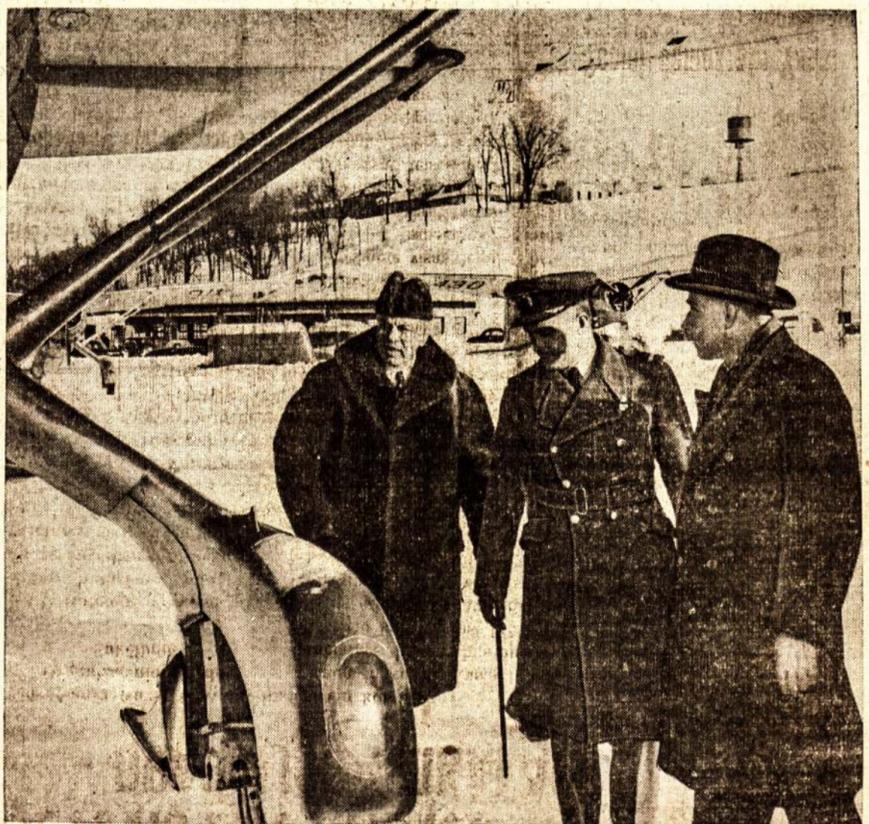
Mes esame tikri, kad jie pasmerks Francijos reakciją ir tuos visus, kurie del jos tyli. Mes esame tikri, kad jie suteiks savo pagelbą tiems darbo žmonėms, intelektualams, Francijos žmonių išrinktiems atstovams, kurie nebedami jiems grėsiančio kalėjimo ir nieksingų Blum'ų ir Jouhaux'ų reikalavimų, laiko aukštai iškėlė vieliavą puikiausių tarptautinių tradicijų ir Francijos darbininkų kovų už laisvę, taiką ir socialį pasiliuosavimą.

Mes esame tikri, kad jie pasmerks Francijos reakciją ir tuos visus, kurie del jos tyli. Mes esame tikri, kad jie suteiks savo pagelbą tiems darbo žmonėms, intelektualams, Francijos žmonių išrinktiems atstovams, kurie nebedami jiems grėsiančio kalėjimo ir nieksingų Blum'ų ir Jouhaux'ų reikalavimų, laiko aukštai iškėlė vieliavą puikiausių tarptautinių tradicijų ir Francijos darbininkų kovų už laisvę, taiką ir socialį pasiliuosavimą.

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2,
Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Tel. EL. 6579 — WA. 8714

BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agentai
Parduodame ir išrenuojame namus ir farmas. Iškolkuojame rėndas. Kas turite tv reikalu, kreipkitės pas mus. Daugeliu lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Kada Kanados ministeris King atsisveikino su užjūrin vykstančiais lakūnais, pareiškė: "Jūs vykstate kovoti, kad išlaikyti tą, ką mes daugiausiai branginame savo gyvenime — laisvę, min-

ties, veikimo ir žodžio laisvę, už tuos brangius idealus, kuriuos mes skaitome brangesniais už patį gyvenimą. Lai Dievas laiminką jus ir užlaiko." Bet tuoj po to Vyriausioji Taryba priėmė

Kanados Apsigynimo Reguliavimo pataisymą, pagal kurią valdžia gali atlikti iš bile žmogaus visas tas laisves ir uždaryti ar į kalėjimą, ar į koncentracijos stovyklą.